

BUDAPESTI CZÉGEK.

TALÁLmányok szabadalmazását eszközöl mind. államban
Réthy János nemzetközi mérnöki és szabadalmi irodája, Budapest, Erzsébet-körút 2. sz. (népszínház mellett). Legrégibb szabad. iroda. — Telefon.

Eisenschiml és Wachtl
 Budapest, Váci utca 12
 Gyár: Bécs, Kaiserstrasse 62.
 Legnagyobb raktár mindenféle fényképezési gépek és készletekkel. Alapítva 1856. — Többször kitüntetve. Árjegyzékek ingyen és bérmentve.
Uj! A fotografálás elemei. Ára 2 frt.

STOWASSER J.
 hangszergyára
 Budapest, II., Lánchíd-u. 5. a cs. és kir. hadsereg szállója.
 Mindennemű hangszeres és alkatrészeik. Igazítások a legpontosabban eszközöltenek.
 Árjegyzék kérésre ingyen.

Ujdonságok remek szép csipke fűzőkben. Csipke-gallérok, jabottok, színházi fejkötők, val. francia le-gyűzők, diszkótények. Pfeiffer Dezsőnél, Váci-utca 22. Nemzet: szálloda épületében.

GERŐ ADOLF
 cipész-mester.
 BUDAPEST, V., Fűrdő-utca 2. sz. Ajánlja készítményeit fájos lábakra.

LATZKOVITS A.
 BUDAPEST, IV. kerület, Váci-utca 22. szám. Cs. és kir. szabadalmazott fehérnemű-gyáros ajánlja uri divat- és fehérnemű-ujdonságait.

Helyiség-változtatás. Van szerencsénk a t. cz. közönségnek tudtára adni, hogy üzleti helyiségünket **Teréz-körút 5. sz.** alá helyeztük át. Mély tisztelettel **Ohm és Simon.**

„Toronyóra”

palota, lak tanya, gyári órákat, villanyórákat, legelőnyösebben rendez be **Mayer Károly L.** I. n. állami kodrom. gör-órágyára Budapest, VII., Kazinczy-u. 3. Képes árjegyzék, költségtérít. bér.

Hirdetések felvétetnek a „Vasárnapi Ujság” kiadó-hivatalában, Budapest, IV., Egyetem-utca 4. sz. a.

Magyar Ipar és Kereskedelmi Bank

RÉSZVÉNY-TÁRSASÁG.

Uj rendszerű pénztári jegyeket cheque alakban 4%-ot kamatoznak (adómentesen); a betéti könyvecskék új nemeként jelentkeznek; sok irányban előnyöket biztosítanak az eddigi betéti könyvecskék és a régi rendszerű pénztári jegyek felett.

Azon intézetek és cégek száma, melyek kijelentették, hogy ezen pénztári jegyek tökéletesen saját ismerős felelőssel fizeskésépen elfogadják, már most is 600-ra rug. Az erre vonatkozó jegyzék főpénztárnunknál és főigazgatóknál kapható, a legújabb jegyzék február 23-án jelenik meg.

Elfogadjunk egyébként betéteket 4%-ra betéti könyvecskék mellett, régi rendszerű pénztári jegyek ellen és folyó számlára (cheque-számlára) is.

Váltóüzletünk elfogad megbízásokat értékpapírok vásárlására és eladására és felvilágosításokkal szolgál minden a bankügyletek körébe tartozó kérdésben.

Tőkeelhelyezésre ajánljuk a Magyar takarékpénztárak központi jelzálogbankja 4 1/2%-os adómentes zálogleveleit és községi kötvényeit napi árfolyam mellett.

Fiók: Magyar Ipar és Kereskedelmi Bank r.t. VI., Pólmányi-u. 2. V., Teréz-körút 2. V., Nádor-utca 4. sz.

MEGHÍVÁS a Magyar Általános Takarékpénztár

Részvény-Társaságnak
 1895. évi február hó 27-én délután 6 órakor az intézet helyiségében (Budapest, József-tér 8.) tartandó

XIII-İK RENDES KÖZGYŰLÉSÉRE. NAPIREND:

1. Az igazgatóság jelentése az 1894. évi üzletről.
  2. Az igazgatóság számadása és a megállapítandó osztalék fölötti indítványa.
  3. A felügyelő-bizottság jelentése az igazgatóság által elkészített évi számadás és mérlegéről, valamint a nyereség felosztását illetőleg tett indítványok megvizsgálásáról.
  4. Határozathozatal ezen tárgyak fölött és a felmentvény kiadása az igazgatóság és felügyelő-bizottság részére.
  5. A felügyelő-bizottság megválasztása és díjazásának megállapítása.
- Azon t. cz. részvényesek, kik a közgyűlésen résztvenni kívánnak, felkértenek, hogy az alapszabályok 13. §-a értelmében részvényeiket a még le nem járt szavazatokkal együtt legkésőbb folyó évi február hó 19-ig a társaságnál Budapest, vagy a keres. banknál Triestben letekönyvezzék. A megvizsgálás mérleg és az erre vonatkozó felügyelő-bizottsági jelentés 1895. évi február hó 19-én kezdve a társaság helyiségében a részvényesek rendelkezésére áll. Budapest, 1895. évi február hó 1-én. Az igazgatóság.

női, férfi és gyermek fehérneműek

legjobb anyagból készített, szolid varrású árúk **bámulatos olcsó áron** (az érték mintegy negyedének leengedésével) kaphatók. 6062 Ezen

menyasszonyi kelengyék beszerzésére kínálkozó, kiváló előnyös alkalmat a t. cz. hölgyközönség becses figyelmébe ajánlják

Kunz József és Társa

m. kir. szab. nagykereskedők és fehérnemű-gyárosok Budapest, V., Deák Ferencz-tér 1.

EZREK MENNEK CARLSBADBA,

hogy rossz gyomrunkat kireparálják és újra jól emésztenek és erre elküldenek — néha hiába, egy vagyont; pedig ezt a célt otthon könnyelmű használatával, ben, kevés költ. sággal elérk a **PEPSIN-BOR** mely az emésztést segít és a gyomrot rövid időn tökéletesen helyreállítja. — Az én pepsinborom kedves íze, és hatása ki nem marad. Egy üveg ára 1 frt 20 kr., 5 üveg franco küldve 6 frt.

Rozsnyay Mátyas, gyógyszerész, művegyészi laboratoriuma Aradon. Kapható Budapesten: **Török József** ur gyógyszerárában és minden magyarországi gyógyszerárában.

WEINWURM ANTAL
 fényképész első magyarországi chemigraphiai műintézete Budapest, IV., Károly-utca 3,
 készít mindennemű czinkedezésű dűczöt, autotypia, phototypia, chemigraphia és ciro-motypia után. Alaprajzok, térképek, hal-lózatok fotolitográfiái
 áton a legújta-nyosab-ban sok-szorosit-tatnak.
 Külön berendezés házonkívül való fénykép-felvételekre.

A főváros legszebb látványossága
 az Andrássy-út végén **Festty Árpád óriási körképe: magyarok bejövetele**
 Ez a kép három évig készült, s a magyar festő-művészet legnagyobb alkotása. Egy 1800 □mé-ternyi, e célra szőtt vásznon s a hozzá épített koralaku palotában a magyaroknak a volőci völgybe való beérkezését tünteti fel.
 A kép szembetűnő részei:
 1. Árpád és a vezérek.
 2. A harc s szláv had maradvékával.
 3. Latorcz és a fogoly szlávok.
 4. A fejedelem-asszony és a magyar nők bevonulása az ökrös szekereken. Előttük a pogány oltár a rajta haldokló szláv pappal. 5875
 5. A nőrablás.
 6. A pogány magyarok fehérő-áldo-zata. A táltos, a kádár, táncos leányok, bonczok, igriczek és dobosok csoportja.
 7. Sátorverő magyarság.
 A háttérben a beregi rónáság, Lovácska, a munkási várhegy, a Latorcza folyó, az Istenhegy, Pálhegy, Szarkahegy stb. mérőfeldekre terjedő messzeségben látható.
 Látható délelőtti 9 órától esti 6 óráig. Este villamvilágításnál.
 Belépő díj 50 krajczár.

VASÁRNAPI UJSÁG

7. SZÁM. 1895. BUDAPEST, FEBRUÁR 17. 42. ÉVFOLYAM.

Előfizetési feltételek: VASÁRNAPI UJSÁG és egész évre 12 frt POLITIKAI UJDONSÁGOK együtt félévre — 6. Csupán a VASÁRNAPI UJSÁG egész évre 8 frt félévre — 4. Csupán a POLITIKAI UJDONSÁGOK egész évre 5.— Külföldi előfizetőkhez a postaiag meghatározott viteldíj is csatolandó. félévre — 2.50

HOGY KELETKEZETT A GYULAI PÁL JUBILEUMA?

Levél a szerkesztőhöz.
 ÉDES BARÁTOM! Felhívtál, csak amúgy po-harak közt, hogy írjak én is valamit a lapodba a jubileumról, t. i. a Gyulai Pál «leplezett, álcázott» jubileumáról.

Hát megvallom, mellemet verve, én vétkem, én igen vétkem: biz' elkövettem azt. Hogy miként történt, őszintén és hitelesen elmondom, vagyis inkább leírom a lap és általa az utókor számára. Milyen pompás lelet lesz majd az az adat valamely kései művelődéstörténelmi búvárnak, a ki azt egynemely kaszinók szőnyegei alól, — jó helye az ott a képes ujságoknak óvszerű a moly és a por ellen, — valamikor kikaparja.

Hát szegény Gyulai barátunk nem érte el azt a legfőbb óhaját, hogy ötlet ne jubiláljunk. Hogy ne dikehessék azzal a jó vidéki lelkes-szel, a ki soha se volt káplán, ha-nem egyszerre pappá lett!

Nagy Széchenyi fejében születt meg az eszme: álló hiddal kötni össze hazánk ikerfővárosát, Budát és Pestet, bármint trüsz-köljenek is tőle a minden adó-és vámfizetéstől irtó nemes honfi-társak. Az én fejemben — hű, mek-korának érzem azóta! — meg-fogamzott az eszme: Gyulainak el nem engedjük az ő jubileumát, bármily mérgesen kapálózzék is ellene.

Ne legyen neki mindenben igaza, mint a görögöknél Aristidesnek volt. Czáfoltjuk meg, — azaz hogy szerénység nélkül szólva, — fényesen meg is czáfoltuk azt a hetye mondását, hogy senkit se lehet jubilálni akarata ellenére.

Lehetett, még pedig így: Először is felkerestem Szlávyt, pardón: a koronaőr ő exzellenziáját, a magyar főrendiház elnökét. Magában értedődik, hogy először keresve, nem találtam otthon, s csak másnap volt kegyes Eötvös-utcai palotájában szokott nyáj-ságával fogadni. Mindjárt leolvasta arcomról, hogy valami «ügyben» jövök. Előre bocsátva, hogy mind-

nyáján már idáig (ismeretes gesztussal) va-gyunk a mindenféle jubileumokkal, és hogy azok számának — tekintet nélkül az érdemtel-jes fáradságos esztendő számára is, — további szaporítását immár a jó izlésbe ütközönek kezd-jük tartani; megengedve azt is, hogy alkotmá-nyos fogalmak szerint akarata ellen boldogítani tulajdonkép senkit sem szabad: hát mégis . . . így, meg úgy, egyszer és utóljára . . . stb. A nyájus olvasó, nem késtem, ezt a dikezőmat a saját fantáziájából ki fogja egészíteni. De sok szó nem is kellett annak, a kihez e beszéd intézve volt. Hisz egykor Deák Ferencz is azért volt oly meleg barátja, — élő tanu lehetek még reá, — mert nem sorolta őt a fecsegők, a pathoszszal és szővirággal visszaélőkhez, hanem egyszerű, természetes, igazságos embernek ismerte. Gyulai? — mondá, — az már más! «Nulla regula sine exceptione!» Egyszer megnyitl a szive, s tegyük hozzá, erszénye is. A példa vonz; az

első százas tán többeket fog maga után vonni. Hisz a pénz is olyan delejes, mint a rokon- és ellenszenv.

A kezdet jó, — gondolám. Most, menjünk a törvényhozás másik, akarom mondani, nagyob-bik tényezőjéhez. Kérdezzük meg, mit szól hozzá a képviselőház elnöke, Bánffy. T. i. báró Bánffy Dezső ő excellenciája, azóta, — bizony nem tehetek róla, — az új magyar miniszterium el-nöke. Körül nézek az irodájában; nekem titkos mondanivalóm van, tehát menjünk fel egy szűkre szabott esigalépesőn, az elnöki fogadó-szobába, ott lehet csak államtitkókról beszélni a nélkül, hogy a szobák falai is meg ne hallják s másnap minden nagy és kis ujságban, mint a mythologiai Midás király nádasai, szélnek eresz-szék. Én Bánffyt ez előtt kevésbé ismertem; de látni azt az őrvendező lelkesedést, mely kop-pasz homlokáról s arca derültl vonásairól reám visszazugarczott, azt a készséget, mellyel a

Gyulainak szánt ovációit, bármínő téren, bármínő alakban, anyagilag és erkölcsileg felkarolni s előmoz-dítani igékezett, annyi volt, mint megszeretni ezt a kegyelmes urat, s bármí téren csak jót és nemeset várni és tételni föl róla. Egy szava volt csak, a mely megdöb-bentett, mikor t. i. Gyulai Pálról, nálammál ifjabb barátomról, mint többi közt neki volt tanáráról, meg-ható kegyelettel emlékezett meg. Én Istenem, milyen vén ember vagyok hát én már, s nem tudtam többre vinni, mint hogy mások érdemein és sikerein ifju hévvel és lel-keséssel tudjak felbuzdulni! . . . Vállalatomat ily fogadtatás után már biztosítottak tarthattam.
 Hátra volt egy lelkes bajtársnak, eszme és kivétel emberének meg-találása. Nem soká kellett keres-nem, mert tudtam, hogy arra-valóbb ember nincsen, mint Beöthy Zsolt. Olaj volt ez a tűzre.
 Hamar megértettük egymást. Tűs-tént megalakultunk két tagú bi-zottsággá: egy szív, egy lélek. Ösze-jövetelünk helye a Venezia kavé-ház, esetleg az egyetem rektori szo-bája volt; de ez utóbbival majd megjártuk egyszer, mert Gyulai,

Méltóságos uram!

Régi tanácsosai ottanok tisztelője
ki megindultt ünneplés. alkalm.
mélit tartottt ünnepiünetelen, hogy
rajzolatára jelenlenni a leendő gyűlés
uram, ki tőle legismertebb üdvözlőt.

Kiváló tisztelettel

B. Bánffy Dezső

Báró Bánffy Dezső miniszterelnök üdvözlő levele Gyulai Pálhoz jubileuma alkalmából (1895. február 10.).

véletlenül ott ért bennünket és egy kis baja, hüvelykujjának meghorzsolása és vízbe áztatása nem foglalja el annyira, hogy sötét gyantát ne vessen reánk. Szerencsére el kelle utaznia, valahová Erdélybe, vagy legalább Miskolcra, talán, Zsolozára, a boldogult koronőr b. Vay Miklós hátrahagyott emlékiratainak átvizsgálása és esetleges kiadása ügyében. Kapóra esett ez nekünk, mert biztosabban szó-

hettük az összeesküvés szálait. Munkához látunk tehát, megállapítottuk a részleteket, beavattuk a nagy titokba a megbízhatóbb jó barátokat: Szász Károlyt, Szily Kálmánt, Heinrich Gusztávot, Vadnay Károlyt, stb. Szétküldöttünk egy csomó meghívó — illetőleg aláírási ivateket, stb. Mindent a legszorosabb titoktartás pecsété alatt.

Közbejött két nagy akadály. Egyik a politikai válság, a kabinet bukása, melynek egyhangú, erkölcsi és anyagi támogatásáról már előre biztosítva valánk; másik az országgyűlés mindkét házának szünetelése s tagjainak hazaszállingózása.

De még ennél is nagyobb baj volt az, hogy a mi jó Gyulaink korábban érkezett haza, semmint óhajtottak volna. Nyomára jött a mi álnok fondorkodásainknak. Első, a kit megcsipett, Beöthy volt, kihez irt dorgáló levelét a Petőfi nem «teljes» tisztelettel, hanem minden tisztelet nélkül fejezte be. Engem az útezőn fogott el, messziről reám mennydörögve azt az ismeretes közmondást: «Isten óvjon barátaitól, mert ellenségeimtől magam is megvédem magamat». Beöthy barátom, impressionabilis költői természet, egészen kijött a sodrából; nekem kelle, áldott flegmámmal, segítségére mennem. A mi tervünket már nem lehetett «visszaacsinálni», mint tán a polgári házasságot; mi már eljutottunk a sikerig, készen volt minden; egy befejezett tény, ha francziátul mondom, hatásosabb: egy «fait accompli» állott előttünk. Gyulai ellenkezése, tiltakozása már csak személyes önzetlenségének megóvására szorítkozhatott. Ez ellen pedig a mi merényletünk intőzve nem volt. Ezt újra bizonyíthatnia szintoly felesleges, mint a hogy ő mondá, hogy a mi kegyeletünk és szeretetünk ilyenmü nyilvánítására semmi szükség nem volt. Nem is ám ő, hanem mi éreztük ennek szükségét!

Nagy elégtételünkre szolgált, hogy kezdeményünk a társadalom minden rétegében, rang- és pártkülönbség nélkül, a legmelegebb részvétellel és lelkesedéssel találkoztunk. Azok, a kik kellő értesülés híján ezúttal távol maradtak tőlünk, ne essenek búskomorságba e miatt, s jelen érdekes (nem interessans, hanem interessirt értelemben vett) soraimból vegyék tudomásul, hogy még nem késtek el, s utólag is küldhetnek any-

nyit, a mennyit akarnak, a Gyulai Pál nevét viselő s egyelőre 1000 forinttal megkezdett örök alapítványhoz.

Legfinomabban csinálta a dolgot a mi kormányelnökünk, Bánffy, az Ő Felseje, diesően uralkodó királyunktól nyert legmagasb kitüntetéssel, mely utolsó pillanatig oly titokban tartatott, hogy még a minisztertanács is csak utólag vehette jóváhagyó tudomásul.

A többit tudják önök.

Az ünnepély alkalmával mondott beszédek, különösen Wlassics miniszterét, a Szent-István rendjel átadásakor, Gyulainak józsu humorba rejtőző megatottságát, önmegadását, a társaságban Beöthynek magasán szármalyo felköszöntőjét, a különben eszmében is tőle szármalyo arany serleggel, az együtt ünnepelel Apponyi lelkes csatlakozását, az elmondott és bent rekedt toastokat, messze földről jött üdvözlöleteket, stb. nem kétkem, a napilapok kellőkép megörökítették.

Én csak, a hosszas titoktartás után, a kulisszák megetti dolgok e kifecsegésével akartam magamat s az ilyenek iránt érdeklődőket kárpótolni, maradván egészen «teljes» tisztelettel Budapest, február 11-én 1895.

hű barátod

Zichy Antal.

A KÖLTŐHÖZ.

Irtá és a Kisfaludy-társaság 48-ik ünnepélyes közülésén, 1895 febr. 10-én, fölvastá Szász Károly.

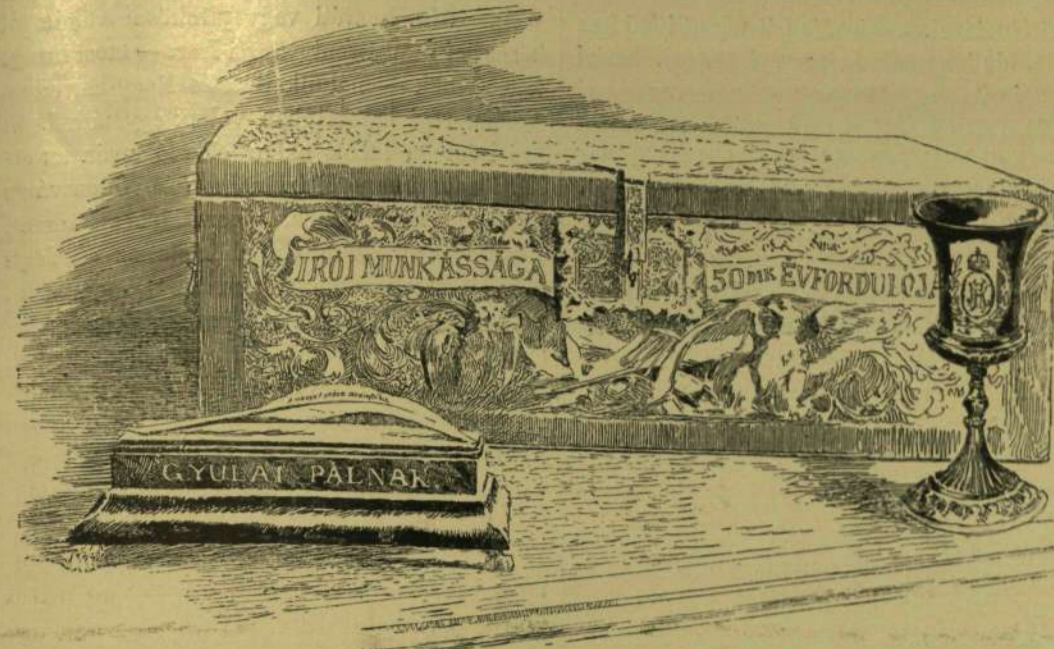
Költő, ki bolygva jársz a rengetegben,
Kerülve zajt, keresve a magányt,
Szarvas ha csörtet, egy madár ha rebben,
S egy kígyó sziszsze, rigó füttye bánt,
Az embert, mélyen hordod bár szivedben,
Azt is kerülöd, üldözött gyanánt:
Oh, értelek! előttem nem rejtély ez —
Magányt keressz, mivel magadba mélyedsz.

Egész világ vagy, oh költő, magadnak:
Az tükröződik lelked mélyiben.
A tó is, lám, csak mig nyugodt maradhat,
Hajó se szántja, széltől is pihen,
Csak addig bírja képét nap- s csillagnak,
S mosolygnak partja fáit, tükriben;
Ha háborítják: tükre összetört,
S ki kérdené a szétzuzott tükört?

Te is magányra és szelcsöndre vágol,
Magadba hogy a képet fölvehed.
Sötét az erdő, de neked világol
S napként ragyog a csillagfényes est.
Közéls s közéls jó lassanként a távol
S valóra vál, mit képzeted lefest.
Igy népesül körülöd meg a bú-kör,
A mint egy pontba gyűjt mindent a tükör.

A természet csodái megjelennek:
Az erdő zúg, a tenger háborog:
Szemed, merengve, bérzi tón pihen meg,
A mélybe nyil' a tűzhányó torok;
Varázs-lámpáján multnak és jelennek
Nyüzszög az ember, villi-táncz forog;
A csillagok egymást kergetve szállnak
Ölébe a mindent elnyelő halálnak.

Magad körül az Űrt megnépesíthet —
Mert fölcsavarva éji mécsedet:
Fényét nem létező lelkekbe hinted
S élő valókat alkot képzeted.
Saját szived mélyébe egy tekintet:
Száz mást lefesteni elég neked,
És oly igaz lesz minden alakod:
Találkozni — rá ismernék legott!

A GYULAI PÁLNAK IRÓI MUNKÁSSÁGA 50-IK ÉVFORDULÓJÁRA ADOTT EMLÉKTÁRGYAK. Szekrény, mely költeményei diszkadásának eredeti rajzait tartalmazza; arany toll és arany serleg.

De nem csak képzet, mi benned munkál,
Valóvá tenni azt, mi nem való;
Te többet élsz, érzesz mindannyiunknál,
Lelked magasba s mélybe szárnyaló:
Mint a pacsirta, mely felhőkön túl száll,
S a fecske, lenn, viz színén nyilaló —
De röptiből fészkebe mindenik
Megtér, ott várva párjok, kiseddik.

Dalold először ten-szived szerelmét,
Vágyat, reményt, csalódást, bánatot.
A lázas órat hozza vissza elméd,
Midőn első szerelmed fakadott,
— S ha szót keresve, csak képekbe' lelnéd,
Virágnak őt s csillagnak mondhatod —
S midőn szivedben, hajh, a csalódásba',
Medrét a szenvedély mélyebbé ásta.

Majd fess le a családi boldogságot:
A hű nőt, virgoncz gyermekek zaját,
A mikor bennök volt egész világod —
Az érzést, melyben minden oly saját;
Ápold, virásd majd hervadó virágod';
Hívd vissza sirból az elhunyt anyát,
Árváihoz hisz' szive visszavonja,
Mert el nem alszik sir mélyén se gondja.

S ha fátyol borult minden örömödre,
Csapás csapásra, egymást követék,
Életfád ágait halál letörte,
Hű nő után még szived gyermekét:
Jusson eszedbe, mert igaz örökre,
S érezd, hogy a szív mély s nagy menedék*
S ird, mit szivünk a halálról tanúl,
Magadnak és másoknak balzsamúl.

Vagy zengj hazádnak vigaszt bánatában,
Balsorsban is hogy tartsa fenn a hit,
Felváltva zengjen lantod zordon, lágyan,
Ébresztve tette, alvó fiait.
A múlt példája ne legyen hiában,
Hogy nagyra, szépre még erő van itt!
De ostorozd a hívság léha bábját,
Mért űzi népszerűség délibábját.

Te népszerűséget, költő, ne hajhászsz!
Éneked úgy is népszerű, ha szép.
A gyémánt, mit belsőd aknáiból ász,
Sugárait setében ontja szét,
S megbabonázza, kit magad körül látsz,
Ki rád figyel, mind, a varázs-beszéd.
S zengvén a szív álmát, a hon szerelmét,
Ragadsz magaddal minden szívet, elmét.

S költő, ne csak költő, de férfi is légy,
Hogy élted is merő összhang legyen.
Mint rím a rímre, térjen vissza ismét
Egy szó, egy eszme, minden tetteden.
«Hass, alkoss, gyarapíts!» hirdesd az eszmét,
«Gyomlálj s ültess» — taníts s feddj szüntelen.
Tanács-adó s vezér légy, szóval, tettel,
Mélto haraggal, forró szeretettel.

És légy bíró, szép, jó, igaz bírása,
A tiszta erkölcs s izlés öre te.
Ne bánd, ha nem hajt a sok léha rája:
Mit mond a jós-költő itelete;
Varjú szemét a varjú ki nem vájja,
S esküsznek a fehér hogy fekete;
Mert végre is győz minden szép, igaz s jó,
S bölcsés marad mindig az utolsó szó.

Nyájas mesékben szólj a gyermekekhez,
Tudás könyvéből oktass ifjakat;
Nagyképű-, álboles-, álszentnek ne kedvezz,
Ne bánd, ha gáncsuk, szitkuk rád szakad.
S csak ha hazád nagy, boldog nemzeted lesz,
Szünjék feddőzni tollad, ajkad.
De örvendj nemzeted diadalának,
Van része abban a költő dalának!

GYULAI PÁLNAK.

Táviratban küldött üdvözlét.

Hiába volt hallgatva rejtene
Az évek számát és az érdemet,
Ma mind a kettő napfényre kerül
S koszorút fon halántékid körül.
Virága közé tűzni ne feledd
Tőlem is ezt a kis zöld levelet.

Lévay József.

GYULAI PÁL RÓL.

Semper idem. Valóban ez a két szó jellemzi Gyulai szép és nemes irodalmi pályáját. Megvolt annak a maga fokozatos fejlődése; de az erkölcsi tartalom soha sem változott benne. Épen olyan jellemű író volt pályája kezdetén, mint ma. Kezdetül fogva a szép és igaz kultusza lelkesíti; minden tehetsége csak ezek szolgálatában áll. S ha a fiatal íróknak már pályája kezdetén sikerült az érdeklődést felköltenie s magára vonnia a figyelmet: az elnyomatás napjában alig tudott valaki nála jobban hangot adni

* Kölcsey «Huszt» című epigrammájában.

a nemzet bánatának, költői alkotással igazabb képet adni a korról, mint ő. Rövid idő alatt az első írók sorába emelkedett.

Sem pályáját, sem működésének sikereit nem akarom itt esetenli: csak gyermekkorán s első ifjusága történetéhez akarok egy pár adattal járulni. Kezdejük születése napján. Az adat, mely Szinyei «Magyar írók» című munkájában s az Akadémiai évkönyvben van, — 1826 január 25. — hibás. Szádeczky barátom kérésre felküldötte a kolozsvári anyakönyvnek Gyulai Pálra vonatkozó kivonatát, mely szórul-szóra így hangzik:

Az 1826-iki anyakönyvben január hó 14-én ez áll: «14/a Gyulai Antal urnak felesége Hajós Sárának Pált. K. sz. t. Koncz József úr és fel. Farkas Rozália.» Keresztelte pedig Csizsár Sámuel esperes. A születés napja nincs kitéve, — de abban az időben nem vártak sokáig a kereszteléssel, s így 1825 végén vagy 1826 január elején született.

1877. évi fénykép után.
GYULAI PÁL.

A gimnáziumi tanfolyam hetedik osztályában, az ugynevezett «Poetica»-ban kitünő osztályzata mellé osztálytanítója ezt a megjegyzést írta: «poetico gaudet spiritui.» A tanfolyam bevégezése után 1840 nyarán, Gyulai subscriberált: azaz felvétetett a felsőbb, bölcsészeti tanfolyamba. Deák lett. Beírta nevét a deákok anyakönyvébe: «Ego Paulus Gyulai subseribo legibus Collegii Ev. Ref. Claudiopolitani.» Ez a cursus hat évből állott. Önképző körök abban az időben nem voltak. A helyett volt az osztá-

1882. évi arcképe után.

Gyulai Pál

A magyar kormány tagjainak névalírásai a Gyulai jubileumára küldött üdvözlőten (1894. decz. 20.)

* Vörösmarty a «Hontalan»-ban.

lyoknak egy ifjusági könyvtára s ennek helyisége volt a deákok rendes gyülekező helye, hol olvastak, vitatkoztak politikai és irodalmi kérdések felett. Gyulai is rendes látogatója volt ennek az olvasó szobának — s tanuló társai között az ő ítélete döntő súlylyal bírt. Már mint novicius deák irogatni kezdett a lapokba; első nyomtatott munkája 1841-ben jelent meg a Garay «Regelő»-jében.

Első dolgozatai még csak vidéki tudósítások voltak. Első költeménye 1842-ben jelent meg. Ez évben lett gróf Teleki József Erdély guber-

lomtörténetével. A második pályadíjat 1845-ben nyerte. Ide igatom a kolozsvári ev. ref. tanári kar 845-iki jegyzőkönyvének erre vonatkozó pontját, a 70-ik pontot: «A gróf Wass Ádám által feltett jutalom kérdésre: «Miért szükséges, hogy a tudományok iskoláinkban magyar nyelven taníttassanak?» két értekezés érkezett. Egyik jobb. A jutalmat 30 p. rh. frtot nyert értekezés íróinak Gyulai Pál és Tompa Károly tanáltattak, kik is a jutalom mellett a tárgy alapos fejtegetése és helyes szempontbóli felvételért különösen is megdicsértetnek; a másik

Az 1845. husvétii vagy pünkösdi vakációt közös barátunk Szentgyörgyi Imre — most kuriai tanácselnök — nálunk töltötte Nagy-Enyeden. Apáink régi barátságban voltak egymással. Az övé Bécsben lakott akkor, előadó levén az erdélyi udvari kancelláriánál s fiát Kolozsvárra küldvén a kollégiumba, sógora Méhes Sámuel, a hírneves professzor és publicista, az «Erdélyi Híradó» szerkesztője oltalma alá, meghagyta neki, hogy látogasson el hozzánk Enyedre, az ő régi barátja, apám, házához s ismerkedjék meg velünk. Az eszes és korához képest rendki-

Hirsch Nelli rajza.

MARIHOZ.

Nem vagy velem, veled vagyok!
Hiába álom, éjszaka,
Ott ég szemednek csillaga,
Ott ég, viraszt és mosolyog.

Nem vagy velem, veled vagyok!
Hiába zaj, hiába csend,
Edes szavad szívembe eseng,
S az félve, fájva feldobog.

Nem vagy velem, veled vagyok!
Veled meghittén, egyedül,
Majd társaság veszen körül,
Nézlek, szeretlek, hallgatom.

Nem vagy velem, veled vagyok!
El-eragad a báj, gyönyör,
Majd a féltés, a bű gyötör,
Átkozlak, áldlak, hervadok.

nátorává, kálvinista kormányzó! Nagy dolog volt ez akkor még oly klasszikus röldjén is a vallásszabadságnak, mint Erdély. A tanári kar elhatározta, hogy örömeinek az ifjuság által fog kifejezést adni. Az eszme kivitelét Nagy Ferenc (e lapok szerkesztőjének az apja) vállalta magára. Így született meg az: «Örömhangok a Nemzet ünnepén» című kis költemény-füzér, melyet a kálvinista diákok írtak, — köztük az «Anyá és fohásza» címűt Gyulai.

Ettől fogva egymást követték költeményei, szinkritikái, beszélei a pesti szépirodalmi lapokban, a Kóváry által szerkesztett s Kolozsvártt megjelent «Beszélytár»-ban. S e mellett tudományos dolgozatokkal is foglalkozott: három ízben nyert pályadíjat. 1844-ben Erdély iroda-

dicséretre méltó értekezés szerzőjének pedig Urházy György tanáltattott. Harmadik pályamunkája, mely a párbaft tárgyalta, 1846-ban nyerte el a díjat.

Ez évben megvált az iskolától. A következő évben megírta nagyobb lélektani alapokra fektetett beszélyét, az «Aranycsinálót», mely izmos tehetségét már egész fényében bemutatta.

Szilágyi Sándor.

IFJÚKORI EMLÉKEK.

(Gyulai Párról.)

Mint hogy már benne vagyunk a jubileumban: én is készülök megülni Gyulaival való barátságom jubileumát; ehhez gyűjtöttem ezeket a száraz lombokat.

vül olvasott ifjú a rövid vakációt nálunk töltötte s nagy örömünkre szolgált ismeretsége. Rajongott Shakspeareért, kiből angolul citált, s engem a Schlegel és Tieck fordításával is megajándékozott. Ő beszélt nekem először Gyulairól, kivel már akkor, mint tanuló társával, jó barátságot kötött s kinek eszét, élelenségét s kedvességét nem győzte eléggé dicsérni. Remélem, — mondá, — te is meglátogatsz engem Kolozsvártt: akkor megismered Gyulait s meg fogod szeretni.

Akkoriban nehezebb volt az utazás s ritkábban is utaztunk; 16 éves életemben még csak egyszer voltam Kolozsv rtt. Alig vártam, hogy az Imre látogatását viszonzhassam s Gyulait is, a kiről annyit beszélt, megismerhessem.

Még azon az őszön teljesedett kívánságom. Méhes bácsi, apám egyik legjobb barátja, ki gyakrabban megfordult nálunk Enyeden, nagyon szívesen látott s neje (harmadik neje, a ki svájci asszony volt) hasonlóképp mindjárt théával kínált. Először kóstoltam meg a kínai italt s úgy megelégettem, hogy tiz esztendeig meg se izleltem újra. De az alatt Szentgyörgyi már elszaladt a szemben lakó Gyulaiért s együtt jöttek vissza. Bemutatott bennünket egymásnak s mindjárt megvolt a barátság. Pali akkor sem volt sem ki-

legálabb rám tett benyomásaikról szólhassak. Vörösmartyt, Köleseyt s a többit én is olvastam, de csak benyomásaim voltak rólok, neki ítéletei is; szerettem s szavaltam őket, de alig tudtam volna számot adni arról, hogy mivel ragadtak el, legfőlebb nyelvöketsrhythmikájokat nevezhettem volna. A Garay «Kont»-ja akkor minden diákok egekig ragadt, vagy lelkesített hősies dictiójával; meglepett, hogy Gyulai nincs elragadtatva általa s gondolkodóba ejtett, mikor azt mondta: csupa szónoklás, nem költészet; — nem ez a

szatirája! Persze a pályabírák meg sem említették s én is példájokat követtem: nem is említettem Gyulainak; de megegyeztünk, hogy sikerültebbnek vélt s véendő dolgozatainkat közölni fogjuk egymással.

Őt vagy hat napot töltöttem Kolozsvártt Méheséknél; Imrével és Palival sülvé-főve együtt voltunk vagy nálunk, vagy Gyulainál, ki akkor a kollegium könyvtára mellett lakott, melynek — a tanár-könyvtárnok mellett mindig egy diák, ekkor ő, volt a segédőre. Az enyedi kollé-

Hirsch Nelli rajza.

MARGIT EMLÉKE.

Nyílik a róza virága,
S lányom hervadozol;
Vidoran zeng a madárka,
S némán könnyed omol.

Hajnali fény mosolyog rád
És színed oly halovány;
Fa neked lengeti lombját
S fekszel a bús nyoszolyán.

Lelke tavasznak erősítéd
Hervadozó betegem!
Fény lehe, illata gyógyítsd,
Oh add vissza nekem!

Vagy ha nem, éjbe boríljon
Kék egő hajnali fény,
Eszaki vész keze dőljön
Viruló völgyek ölén.

Es a madárka ne zengjen,
Aszszanak el fa virág;
Legyen oly pusztá kietlen,
Mint szívem, ez a világ!

sebb, sem nagyobb mint most, már t. i. testi magasságában. Sápadt, barna színe, pelyhedző bajusza s szakála, szénfekete, eleven tűzd szemei s élénk, komoly beszéde csakhamar, mondhatni, az első pillanattól kezdve meghódítottak. Három év, igaz, nagy különbség a 16—19 éves korban, de nagy irodalmi jártassága s ítéletei határozottsága bámulatba ejtettek. Shaksperet ő is még csak németül s a keveset, a mi volt belőle, magyarul ismerte; Goethéről és Schillerről is sokkal többet tudott, mint én, ki legfőlebb a magyar költőket ismertem eléggé arra, hogy

ballada s a Bürger Lenoráját, a Goethe Erkö-nigjét s a skót Edwardot (melyet Bajza fordított le) citálta. Már Szentgyörgyi is beszélt volt a «kis kritikuss»-ról, de ítéletei engem bámulatba ejtettek; s bár tudtam, kívántam is, hogy kritikája élet rajtam is mielőbb gyakorolja, egy csöppet sem félt tőle. A szeretet, melylyel engem egészen eltöltött, legyőzte a félelmet, túl voltam az iskolai verselésen, a poétika-clas-sison; abban az évben pályáztam egy szatirával s egy történeti képpel a Kisfaludy-Társaságnál; elképzelhető, milyen lehetett egy 15 éves fiú

gium könyvtára, melyet 1849-ben az oláhok elpusztítottak, gazdagabb volt a kolozsvárinál, de ez is rendezett és sok becses művel bírt. Itt a könyvek közt is jól találtuk magunkat; de kikisétáltunk a Házsongárdba, hol Méhes bácsinak nagy kertje s szép villája volt; ott is mindig a költőkről és a költészetéről, az irodalomról s a magunk terveiről beszélünk. Azt hiszem, már akkor sokat tanultam Gyulaiótól, de a mennyire az előttem már akkor kész tudónak tetsző kritikust és aethetikust tiszteltem: épen annyira vagy még jobban megszerettem az embert s a

5, a 151 főből álló hajózemélyzet közül csak 15, összesen tehát negyedszáz ember közül csak 20 menekült meg, pedig nem is volt viharos idő; a szerencsétlenség oly helyen történt, hogy más hajókról aránylag gyorsan mehettek az elsüllyedésnek kitétek segítségére. De rendkívül rövid idő, alig husz perc alatt tenger fedte be már az egészet; a segítség késő volt.

Az «Elbe» hajó 1881-ben épült Angliában. 4510 tonna tartalmu volt, s gőzgépeinek 5600 lóereje volt, egyike a társaság legnagyobb és legerősebb berendezésű hajóinak, melyre méltán büszkéek voltak. Kapitánya, Gössel, kiváló tengerész hírében állott s még csak 43 éves, hatalmas természetű férfi volt. A szerencsétlenséget tehát még sejtetni sem lehetett. Január 29-én Bremerhafen kikötőből indult ki a nagy hajó 200 utassal, kik nagyjából Amerikába vándorlók voltak. Igen hideg délelőti szél fuvott, de a hajó teljes erővel hatolt előre. Éjjel sötét volt, de nem ködös. Az elővigyázatokat azonban megtették s időről-időre rakétákat bocsátottak fel, hogy más hajókat figyelmeztessenek. Hajnal felé félhatkor, midőn a hajó mintegy 50 km távolságra Rotterdamtól a calaisi esztoma felé haladt, észrevették egy kisebb hajót, mely teljes erővel evezett az «Elbe» felé. Jelek, kiabálások és gőzfűtők nem használtak, az összeütközés megtörtént. Egy 1500 tonnátartalmu kőszénzállító hajó volt az ellenfél, a «Crathie», mely Rotterdamból ment Skócia felé. Az összeütközés a gőzöst közvetlenül a gépház mellett érte s a betört lyukon oly gyorsan folyt be a víz, hogy a gépház tüzet rögtön eloltotta.

Bár a rázkódás nem volt nagy, az utasok rögtön felébredtek s félig felöltözve rohantak a fedélzetre. A matrózok megtették minden lehetőt, hogy a mentési munka szabályosan történjen. Az első esznak, melyet a vízre bocsátottak, rögtön felfordult s a másodikra a hajó gyors süllyedése miatt már igen kevesen menekülhettek, jóformán őket is veszély fenyegette, mert — miként képünkön is látható — már félig víz alatt volt az óriási gözös s két percz múlva nem is láttak belőle többé semmit. A «Crathie» az összeütközés után eltűnt, de még az nap Massibusban kötött ki csekély sérüléssel.

Mint ily hírtelen eseteknél természetes, a nagy szerencsétlenség okait sokan a hajó személyzetére hárítják, annyival inkább, mivel azok közül aránylag sokkal több menekült meg. De a hiteles elbeszélések szerint maga a kapitány, ki elveszett, s a többi tiszt is megtették kötelességüket s a szerencsétlenséget főképp az elsüllyedés gyorsasága okozta, meg az, hogy a megfagyott kötelek miatt a csolnakokat nem lehetett elég gyorsan vízre bocsátani.

A három csolnak közül csak egyetlen egy menekült meg teljesen s azonkívül egy Böcker nevű fiatal német leány, ki az első elsüllyedt csolnakról uszással menekült a másikra. A csolnakon ülőket 5 és fél óráig hányták a ten-

ger hajjai s nagyobb része felig dőttetlenül levén, a nagy hidegben sokat szenvedtek, míg végre egy «Wildflower» nevű angol halászhajó megmentette őket s ki tette az angol partra Lowestofnál. Egy nő és egy hajótiszt holttestét több hajóroncsal együtt partra vetette a hullám, a többi a tengerben maradt.

Az utazók között csak 41 volt németországi, sokkal többen voltak osztrákok és magyarok, kik új hazát akartak keresni Amerikában. A magyarok névsorát társalapunk, a «Politikai Újdonságok» közlik. Sajnos, hogy a megmenekültek között egy magyar sem volt.

AZ «ELBE» HAJÓ ELSÜLLYEDÉSE.

EGYVELEG.

* Eugenia volt francia császárné igen vagyonos asszony. Férje előrelátólag sok angol értékpapirt vásárolt s ezenkívül tömérdek értéket képviselnek műtárgyai s ékszerei, tisztán a csipkének értékét 3 millió forintra becsülik. Menyasszonyi fátyla régi finom alacon csipkéből negyedmillió frankba került.

* Királyok játéka. Vilmos német császár szenvedélyes sakjátékos, Umberto olasz király pedig az ostáblát szereti. Vilmos, a volt hollandi király, mindenképp a piquet játék iránt lelkesült, a walesi herceg pedig a lovakon kívül legjobban szereti a baccarat kártyát.

* Nagy hufagyasztó gyárak alakultak újabban Új-Zeland szigetén. Jelenleg már 22 gyár van, melyekben naponként 12—13,000, évente tehát 4 millió juh húsát fagyasztják meg. Egy kilo hufagyasztása csak félkrajczárba, elszállítására Európába

másfél krajczárba kerül, úgy hogy Londonban 18 krajczárért meg lehet kapni a legjobb új-zelandi juhhus kilóját. Jelenleg 88 hajó foglalkozik ily hufszállításával s ezek jégkamráiban 6—7 millió juh fér el.

* A németek száma rohamosan szaporodik. 1870-ben a német-francia háború alkalmával Németországban 40 millió ember lakott, 1895 kezdetén kerekében 51 1/2 millió.

* A wartburgi várba, mely a német dalnokversenyekről és Luther biblia-fordításáról híres, most fogaskerekű vasutat építenek, melynek kiindulópontja Eisenachban lesz.

* Philae szigete, az egyiptomi régiségek egyik gyöngye, veszélyben van. Az egyiptomi kormány ugyanis Assuan mellett a Nilus áradásának szabályozása végett nagy gátat építtet, melynek felépítése után Philae sziget minden évben több hónapig víz alatt lesz s így a rajta levő emlékek elpusztulnak. Ezek az emlékek a Kr. e. 4-ik századtól idősámításunk 4-dik századig kitünő példányokkal vannak képviselve, minők az Isis-templom, Tiberius temploma, Hethor temploma, diadalív s különösen számos felirat. A tudósok nagy lármát csaptak a barbár terv ellen s valószínű, hogy a gátat más helyre teszik, hogy az érdekes sziget megkíméltesék.

* Mesterséges malomkővet hozott létre egy cseh iparos égetett porcellánból, melyet magnesia czezzmenttel kötött össze. A kő rendkívül erős és tartós.

* Franciaország bormérese a közelebbi múlt 1894-ik évben összesen 39,500,000 hektoliter volt, vagyis 11,017,000 hektoliterrel kevesebb, mint 1893-ban. Ha Corsica (300,000 hektoliter) és Algeria (3,642,000 hektoliter) termését is hozzá vesszük, az egész összeg 43 millió hektoliterre megy. Ennek az összeg értékét az állami statisztikai hivatal 929 millió frankra számítja.

* A nyíllövés újabban igen folkapott kedvelés Angliában úgy, hogy már nyilvános társaságok is alakultak. A főúri nőknek is van már ilyen társaságuk, mely versenyeit Londonban a Regent's Parkban tartja. Mostanában már Belgiumban és Franciaországban is utánozzák az angolokat.

* A fatörzs mint szűrő készülék. Egy bécsi erdész-mérnök, Pfister, kísérletei és tapasztalatai alapján azt állítja, hogy a fatörzsnek egy-egy szelete igen alkalmas a tengervíz megsűrűsítésére és ihatóvá tételére, a mennyiben a rajta átnyomott tengervízből minden sót visszatart a likacsában. E művelethez Pfister szerint 1.—2.5. athomosphérányi nyomás szükséges, mi által a tengervízből tökéletesen iható édes víz áll elő.

* Kutya-temetés. Párisban nemrég izgalmat keltett egy amerikai házaspár, hogy Blak nevű kedves kis kutyáját, mely a nagy kényezetetől megbegett, egy temetőbe vállalatlan takarították el a család rendes nyaraló helyén, a közeli Vaucressonban, a nyaralót környező díszkert egyik szebb pontján. A temetés kieszközlése sok lótas-futásba került még a rendőrségnek is dolgot adott. De utóvégre is rá hagyták a bogaras amerikaiakra, hogy tegyék a «halott»-jukkal, a mit akarnak. S ők csakugyan olyan temetést rendeztek az ökönyi Blaknak, a mely kétezerötzötven frankba került. Ez a jeles házaspár, úgy látszik, hiába olvassa az újságokban naponként, hogy mennyi az éhező szegény ember kivált úgy télen. Vagy nekik azok csak emberek?

KÉT ÚJ ÁLLAMTITKÁR.

VÖRÖS LÁSZLÓ.

A kereskedelemügyi miniszter államtitkárává Vörös László miniszteri tanácsost, ki közlekedésügyünk terén mint jeles szakember már régóta ismeretes, választotta.

Farádi Vörös László Csanádmegyében, Dombegyháza pusztán 1849 június 8-án született. A középiskolát Aradon, hol atyja később közszereplésének örvendő polgármester volt, s jogi tanulmányait Nagy-Váradon elvégezve, tisztviselői pályáját a volt közmunka és közlekedésügyi m. k. miniszteriumban 1871-ben kezdte meg, hol fokozatosan haladva, 1893-ban már mint miniszteri tanácsos vezette a miniszterium vasúti szakosztályának fontos és kiváló szakértelmet kívánó ügyeit. 1882-ben a m. k. államvasutak igazgatótanácsának, 1887-ben pedig az államvasutak

szenvét biztosította magának, hanem a hivatal körén kívül is mindazoknak elismerését is, kiknek alkalmuk nyílt a társadalmi életben vele közelebbi érintkezésbe jutni.

Államtitkárrá való kinevezetése alkalmával a közvélemény is mint a hazai vasútügy kiváló munkását és zászlóvivőjét örömmel üdvözlö; széleskörű ismeretei és kiváló munkaejeje biztosították arra, hogy helyét a parlamentben is méltón meg fogja állani. Az a beköszöntő-beszéd, melylyel hivatalát elfoglalva, egyformán ad bizonyítékot szerénységéről és megállapodott nézeteiről. Abban a tényben, hogy, mint egy másik jeles szakemberünknek, Szabó Jenőnek utódja közmegelegedésre vezette a vasúti ügyeket, biztosítékot találhat a közönség, hogy benne munkaejeje és jellem, szorgalom és tehetség keletlen megvan arra, hogy fontos állásában nagy szolgálatakat tehesen a közügynek.

mányok iránt. Külföldön is huzamosabb időt töltött, különösen Belgiumban, Liège-ben, hol Chandellon-tól a nemzet gazdaságot, De Cuyper-től a természettudományokat, Gillon-tól a vaskohászatot, Dewalque-tól a geológiát és Emile de Levalley-től a közjogot hallgatta.

Tanulmányai befejeztével gyakorlati pályáját a kir. bányászatinál kezdte meg, hol csakhamar főbányatanácsossá lett. A vasmű-igazgatóság szervezésekor aligazgatóvá nevezetett ki, mely minőségében igen buzgó munkásságot fejtett ki s az 1885-iki országos kiállításon a bányászati és vasipari csoport elnökévé választott. 1886-ban minisztere bizalma a dohányjövédéki igazgatóság élére szolgáltatta miniszteri tanácsosi ranggal. Graenzenstein új szakmájában rövid idő alatt oly eredményeket ért el, hogy neve az ország határain túl is ismertté lön. A dohányjövédék az egyenes adók után az

GRAENZENSTEIN BÉLA.

VÖRÖS LÁSZLÓ.

Fényképek után metszette Morcili Gusztáv tanár.

országunk legnagyobb és nemzetgazdaságilag is igen fontos bevételi forrása. A dohánytermesztésnél a minőség javítására fordította a főgondot, a mi által a jövedelmet is tetemesen fokozta. A belföldi eladás 1885-ben 32 millió forintot tett ki, s e mellett a tiszta jövedelem 19 millió forint volt. 1894-ben 44.5 millió forintot képviselő belföldi eladás mellett a tiszta jövedelem 28.5 millió forintra szűkött fel. A hol a számok ily világosan beszélnek, ott a dicsérő szavak fölöslegesek. A dohánygyártás terén is szép sikereket aratott. Több új gyárat (Szegeden, Sátoralja-Újhelyen, Pápan és Ó-Budán) létesített, melyek mintaszerű berendezésükkel a külföld figyelmét is méltán fölkellették.

Sokoldalú muokassága közben talált időt, hogy a munkáskérdéssel is komolyan és alaposan foglalkozzék, s 1890-ben a Vilmos császár által Berlinbe összehívott munkásvédelmi kongresszuson ő képviselte a magyar kormányt. Itt lépett szorosabb barátságba Burdeau-val, a francia pénzügyminiszterrel és a francia kamara későbbi elnökével, továbbá Jules Simon-nal és számos európai szakférfiával, kiket ezredévi ünnepélyünk alkalmából Magyarországra

GRAENZENSTEIN BÉLA.

A pénzügyminiszterium politikai államtitkári állására az új miniszter bizalma Graenzenstein Bélát hívta meg, a kinek eddigi hivatalos — mondhatni sokoldalú — működése minden téren fényes sikereket mutat föl.

Graenzenstein Béla 1847-ben Krassó-Szörény-megyében, Oraviczabányán született. A család, melyből származik, sziléziai eredetű, mely a hét éves háború után Csehországban telepedett le és onnét Magyarországra költözött át. Atyja, Gusztáv, előbb az állami javak igazgatója és a felső bányatorvényszék elnöke, majd m. kir. pénzügyminiszteri osztályfőnök s államtitkár-helyettes volt; képviselői szereplése is szélesebb körben ismeretes, Anyja Szende Gabriella, a volt honvédelmi miniszter nővére. Középiskoláinak befejezte után a bányászati pályára lépett s tanulmányait a selmecbányai akadémián végezte. Tanárai közül elég fölemlitenünk Faller Gusztávot, Richter Edét, Farbaky Istvánt és Kerpely Antalt, kik a jeles tehetségű ifjában igen nagy kedvet ébresztettek a magasabb tanul-

A Jégünnepélyről: «Postás Milka.»

ben üdvözölte *Tisza Kálmán*, úgy szintén szülővárosának, Kolozsvárnak nevében *Albach G.* polgármester és Kolozsvár város tanácsa. Gratulált a párisi Magyar-Egyesület is, élén *Munkácsy Mihály*-lyal, továbbá a pannonhalmi főpát, *Schusster* Konstantin váci püspök, *Lévy Imre*, a kegyesrendiek főnöke, *Herman Ottó*, a kolozsvári egyetem, *Szöchen Antal* Pozsonyból, *Kovács Frigyes*, a «Matica Szrbszka», *Nizzából Lévy Henrik*, Sz. Pétervárol *Zichy Mihály*, stb. *Lévy József*, Gyulai régi barátja, versben írt tavrattal üdvözölte a jubilánszt. Az «Otthon»-írói kör, valamint számos fővárosi és vidéki egyesület, társaskör, és egyesek szintén levélben vagy táviratban fejezték ki jó kívánságaikat.

Gyulai Pál budapesti tisztelői közül a nőgyek sem maradtak hátra, s Arany Lászlóné és Hampel Józsefné felhívására a jubilans írók díszes, nagy szőnyeggel lepték meg, melynek minden egyes darabjáról más és más hölgytisztelő gondoskodott. A szőnyeg munkásai a következő urhölgyek:

Arany Lászlóné, Bárd Bányfi Györgyné, Beóthy Zsoltné Szabó Aranka, Özevgy Csengery Antalné, Özevgy Csiky Gergelyné, Csiky Kálmánné, Földes Béláné, Görgy Istvánné, Grósz Emilné, Hampelné Pulszky Polyxena, Heinrich Gusztávné, Helvey Laura, Bárd Jeszenszky Béláné, Özevgy gróf Károlyi Gyuláné, Gróf Károlyi Tiborné, Koller Edith, König Gyuláné, Kovács Zoltánné, Latinovits Frigyesné, Návay Jolán, Luceubacher Miklósné, Koller Blanka, Lukács nővérek, Marczali Henrikné, Medveczkyné Zichy Mária grófné, Návay Emilné, Návay Lenke, Pálffy hercegnő született gróf Zichy Margit, Gróf Pejacevich Katinka, Bárd Podmaniczky Gézánné, Pulszky Agostné, Röck Láng Iona, Sántha Kálmánné, Návay Erzsébet, Szalay Péterné, Legifj. Szász Károlyné, Szász Margit, Szentkirályi Albertné, Szily Margit és Róza, Szitányi Odónné, Babarzi Schwarzer Ottóné, Takács Lajosné, Özv. gróf Teleki Sándorné, Gróf Teleki Zsófia, dr. Vargha Gyuláné, Végh Arthurné, Végh Adéle, Végh Ina, Vilcecz Erna, Wlassits Gyuláné, Zichy Sarolta grófné.

A Kisfaludy-társaság lakomája.

A Kisfaludy-társaság tagjai, az irodalombarátok és Gyulai Pál tisztelőinek az irodalomhoz közel eső, körülbelül nyolcezer van, az «István főherceg» fogadó első emeleti termében gyűltek össze lakomára. A felköszöntők szellemessége és a kitünő hangulat bőven megadta a savát borsát az irodalmi lakomának.

Gyulai Pál mondta az első felköszöntőt a királyi párna, melyet a társaság fölállva hallgatott végig és zajos éljenekkel kísért.

Beóthy Zsolt pedig fölavatta a Gyulai-serleget; mert a Gyulaiak emlékül átadott serleg már ezen a lakomán szerepelt. A nemes hűvel elmondott felköszöntőt fentebb közöljük egész terjedelmében.

Gyulai Pál azonnal válaszolt rá. A költő ez ünnepeles napon is szokott modorban kritizálta, a mi történt és bőségesen tette észrevételeit, ironiával, humorral. Ebből a tónusból is beszélt. Mindjárt azzal

kezdte, hogy *vegyes érzések* közt emel poharat, mert azt veszi észre, hogy a Kisfaludy-társaság lakomája lassanként jubliáris banketté változik át. A *vegyes érzést* boldogult Tánics Mihály így definiálta: «Vegyes érzés az, mikor például egy kedves rokon hal meg, a ki örökséget hagy ránk. Busulunk, mert az illető nincs többé, de egyuttal örülünk, mert örökséghez jutottunk.» Ő is egyfelől boszankodik, mert belekerült a jubilálók sorába, a kiket azelőtt csak gúnyolni tudott. Már akkor is boszankodott, mikor Jókait győztették a jubileummal. (Derűtség.) A jubileum nem más, mint egy rakás rossz beszéd, rossz étel és nagy adag unalom, — de másfelől örömet is érez, mert ime most kiderül, a mit alig mert volna hinni, hogy sok jóakarója, sok jó barátja van. Pedig már 35 évvel ezelőtt megírta egy versben, (el is mondja), hogy az igaz jó barátok milyen becsek az ember életében. A serleget azonban semmiféle személyes kultusz gyakorlására nem fogadja el; abból nem személyekre, hanem eszmékre kell inni, vagy nem bánja, hogy 40—50 év múlva olyanokra, a kik különb emberek lesznek, és kell is, hogy legyenek, mint a mostaniak. Ő különben Jókait és Apponyit köszönti föl, akik neki a harcban mindig jó-akarói voltak. (Eljenzés.)

Szokolay Kornél, a «Nemzet» dolgozó-társja, Kálly Béni közös pénztárgyminiszter és a bosnyák kormány megbízásából, ezek nevében üdvözli Gyulai Pált. (Eljenzés.)

Szász Károly, a Kisfaludy-társaság másodnöke, gr. Apponyira mondott áldomást, örömmel említve, hogy Apponyi szép műve milyen kedvező benyomást gyakorolt a közönségre. A Kisfaludy-társaság sokat nyert Apponyival, de Apponyi gróf is nyert a társasággal. Az irodalom és politika egymásra hatásának legalkalmasabb helye az, a hol ma Apponyi gróf először megjelent, s annyi rokonszenvet tudott szerezni. (Eljenzés.)

Gróf Apponyi Albert azt a meggyőződését nyilvánította, hogy a politika és a művészet törvénye közt az utóbbi törvénye a magasabb, mivel abban az örök igazság nyilatkozik, s ha az ő személye által összekötetést nyert a politika a művészettel, azt nagyon örvendetesnek tartja, sőt a maga részéről azt mindenkor főn is kívánja tartani. (Taps és eljenzés.) A művészeti igazságok erejéről egy szép példát tud. Abbazában időzve egy kiváló szellemű grófnő, a kinek férje magyar, de ő maga olasz, anynyira jutott a magyar nyelv megtanulásával, hogy már Arany Jánost olvashatta, s a grófnő örömmel vallotta be, hogy Arany Jánosban az örök igazság oly magas fokát találta, mint Dantében, vagy bármelyik világirodalmi nagyságban. A magyar kultúra dicsőítésével és éltetésével végezte beszédét, a melyet zajos éljennel fogadtak.

Jókai Mór állt föl: «Uram, uram, Gyulai Pál uram, szállok az urnak.» Gyulai rögtön visszaszólt: «Allok elébe mindig.» Azontúl is sokat közbe szólt Jókai beszédébe, a társaság nagy derűtsége közt.

A Jégünnepélyről: Rohonczy Gida kanadai jelmezében.

A jégünnepélyről: Hattyú.

Jókai megemlékezett róla, hogy ezelőtt negyven esztendővel az ő és Gyulai kibékülése öröme Brassai Sámuel ebédet rendezett. *Gyulai*: Az is vacsora volt! *Jókai*: De ebből már nem engedek, mert az ebéd volt! *Gyulai*: De bizony vacsora volt! *Jókai*: Mondom, hogy ebéd. *Gyulai*: Nem tehetek róla, de vacsora volt. *Jókai*: No, nem bánom, legyen hát esteből... Jókai humorosan elfordította a beszédet arra, hogy ha már a vezéreket kell éltetni, hát ő is nagyot akar ma cselekedni és — Apponyi Albert gróft élteti!

Erre aztán következett egy esomó áldomási még. *Bercsik Árpád* azzal az élezzel állott föl, hogy gróf Apponyi, ha ez így halad, az egész Kisfaludy-társaságból nemzeti pártot csinál. *Bercsik Béla* a Nemzeti Színház nevében köszöntötte föl Gyulai Pált. *Szász Károly* az új tagokra írt poharat, a mire *Radó Antal* válaszolt hálás köszönettel.

Kozma Andor, *Hegedűs István*, *Bartók Lajos* (k. Kemény Jánosra) és *Theureuk Emil* mondtak még felköszöntőt.

Öt óraker osslott szét a társaság.

KÉPEK A JÉGRŐL.

Lapunk multikori számában a koresolyázó-egyesület 25 éves örömmünnepe alkalmából tartott jégünnepélyről adunk értesítést és jelentes ábrázolást. Most egyes jellemzetes képet mutatunk még be fényképi felvételek után, melyek a mostani tartós és kemény hidegben különösebben megélték jégpálya látogatást ábrázolják, részint a jégünnepélyen, részint a nemzetközi koresolyázó verseny alkalmával használt jelmezeikben.

Egyik képünk egy ismert koresolyázó csoportot ábrázol, melynek tagjai mintegy 100-an egyforma ruházattal az éjszaksarki utazók csapatját mutatták be a jégünnepélyen. Ez pompás látvány volt. Egy másik képünk a jégünnepélynek fardhatatlan főrendezőjét, Rohonczy Gidát, tünteti föl vörös hajtókás kanadai jelmezében; a másik kettő a jégünnepély egyes érdekes jelmezes alakjai közül mutat be kettőt. Postás Milka jelmezében Kirchlächner Margit látható, s a másik kép a legbájosabb kis hattyut, Lülley Etuskát, ki alig négy éves és már részt vett a pompás hercegi kíséretben, mint ügyes koresolyázó. A képek Klósz György műtermében készültek. *Markó Miklós.*

DIVATTUDÓSÍTÁS.

Margit Zsófia főhercegnőnek Thurn-Taxis herceggel való egybekelése óta nem volt menyegző, a melynél a fővárosi hölgyközönség jobban érdeklődött volna a menyasszony személye és kelengyeye iránt, mint *Wenckheim Kriszta* grófnő esküvője

ez évi január 22-ikén. És méltán. Mint akkor, úgy most is a *Monasztély* és *Kuzmik* utódei által készített menyasszonyi ruha becsületére vált a hazai iparnak, és ezer meg ezer ajk dragadattal beszélt annak szépségéről. A menyasszonyi ruha egészen magyar izlésben készült, a legnehezebb ivórszín Satin Duchesseből, három méter hosszú uszálylyal, mely alól 60 cm. széles valódi Point d'Aiguille csipkével volt körveve, melyet keskeny narancs- és myrthus-virágokból font fűzött le. Elöl tablier volt brüsszeli csipkéből. A derék magyaros izlésben atlasz betéttel és selyem zsinórral fűzőre volt készítve és fehér selyem sűjtásokkal zsinorozva; felső része valódi csipkével borítva, úgy szintén a dudoros újjak a puff alatt csipkével összetartva. Az újjak alsó része szűk volt.

A kelengye többi nevezetesebb részei: két estélyi öltözék, két színházi, két látogató, három utcai ruha, három felöltő, és számos matiné-ruha. Legszelbe az estélyi (diner) öltözékek. Ezek egyike rózsaszín brokattól készült, uszálylyal, mely hátul Godet-ráncokba van rakva; e ráncok egészen fel mousseline de soie-ből való keskeny fodrokkal és csipkével váltakozólag vannak borítva; előreszén két nagy megfordított V alakú dísz van ugyan — csak mousseline de soie és csipkékből alkotva. Kivágot «Spicz» derék udvari kivágással, a Berthe-csipke és mousseline de soie-ből zöld bársony csokrokkal, melyek középebe egy-egy

kivarrva, rövid puff újjakkal. *Fekete Failla utcai ruha*. Sima bő alj, húzott derék, fekete himzett betétekkel; a vállak körül himzett gallér, fekete öv-szalag. *Kalap* Van Dyk forma vörös nemezéből fekete tollal. *Utcai ruha* sötét kék posztóból; sima bő alj, húzott derék, fehér albelési ájour himézéssel; a nyak és öv fekete szalagból. *Utcai ruha* sötét zöld posztóból, bő harang-alj, alól fekete posztó pótlékkal húzott derék, széles fekete övel, a nyak körül czobolyprémnel; és újjakkal fekete posztóból. *Színházi köpeny*: hosszú kerek köpeny vörös posztóból fehér Chevre de Mongolie bélessel. Béli belépti gallér Turquois kék bársonyból, a nyak körül éru himézéssel. Fekete perza jacket, hátul tethez álló szabással. Utazó kerek köpeny, drap posztóból, nagy gallérral, Jenot bélessel.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

Szajrúl szájra. A magyarság szálló igéi. Gytjöttö és magyarázza *Tóth Béla*, a jeles tárczaíró. Ez a könyv egészen külön genre, melyről el lehet mondani, hogy eredeti gondolat szülte és maradó az értéke, mint valami jó lexikoné. Olyan szólások és kifejezések gyűjteménye, melyekkel minduntalan találkozunk az irodalomban, a köz-

stb. irodalom köréből, mind olyanok, melyeket ismerünk, lappangó történetüket azonban itt leljük meg kiderítve, lelkiismeretesen s megírva elmesélve. Kapós könyv lesz bizonyára, mert tárgyalni fogva is szívesen olvassa mindenki, ezenkívül nagyon sok alkalom fog találkozni, hogy hozzá nyuljunk felvilágosításért. Ép azért a szerző ellátta bő név- és tárgymutatóval, úgy hogy könnyen megtalálhassuk benne, a mit keresünk. A következő szakaszokra oszlik föl: *Magyar történet*, *Világtörténet*, *Magyar irodalom*, *Világirodalom*, *A biblia*. — Az Athenaeum társaság adta ki szép kiállításban s ára angol vászonkötésben 3 frt.

Olcso könyvtár. A Franklin-Társulat által az «Olcso Könyvtár»-ból rendezett új olcso kiadásnak ismét újabb sorozata hagyta el a sajtót, a 61-ik számtól egész a 80-ik számig. Minden szám ára 10 kr. A vállalat szerkesztője tudvalevőleg Gyulai Pál. Az új füzetek ezek:

A magyar történetírás történelme, írta Flegler Sándor, és *A magyar történelem kátforrásai*, írta Sayous Eduard; mind kettőt fordította ifj. Szinyei József. Két idegen tudós műve ez, kik megtanulták nyelvünket is. Flegler, ki Szalay László barátja volt, svájci tudós, Sayous, ki sokat írt a magyarokról és hazánk történelméről, francia tanár. Ara 40 kr. Másik műve: *A mongolok betörése Magyaror-*

A JÉGÜNNEPÉLYRŐL. — AZ ÉJSZAKSARKI UTAZÓK CSOPORTJA.

nagobb csillár van elhelyezve. Mellekesen legyen megemlítve, hogy a ruha zöld Moire antique-kal van bérelve. A második estélyi ruha világos kék brokattól készült, szép uszálylyal és udvari kerek kivágással. A brocard kelme nagy pálmás mintázatának körvonala az alján előreszén ezüst pillantókkal vannak kivarrva, úgy, hogy az tablier képez. A hátul húzott derék kis felugró lebbentyűvel van ellátva, a kivágás körül ruche van, valódi brüsszeli csipkéből, a bal mellen nagy Choux új vörös bársonyból, az újjak oldalt nyitva kiero csipkefodorral. A *színházi ruha* rózsaszínű és világos zöld pékin selyemből, kis uszálylyal, hátul három mély ráncba rakva; a derék elől kagylóformában nyitva, közepén betét mousseline de soie-ből, a kivágás körül Mousseline de Soie ruha van; a dudoros újjak vegyesen pékin szövettől és mousseline de soie-ből. A másik *színházi ruha* szegfűvörös moire Français selyemből sima aljjal, alól vörös szalagból való ruche-sel körveve. Kivágot derék elől húzza, és fekete Jais betétekkel díszítve, vörös mousseline de soie fodorral a kivágás körül, hátul nagy bébecsokorral. A látogató ruha barna velours miroir bársonyból, bő harang-alj queue de Vison prémmel körveve. A derék blouse-forma, nyereggel, világos drap liberty selyemből, fekete paillettekkel kivarrva; az újjakon a vállnál hegyes betét liberty selyemből, szintén paillettekkel kivarrva; hozzá csipőig érő bársony gallér nyusztprémnel szegélyezve, magas Medicis-gallérral, belül prémmel, kívül gyöngyökkel himezve. Az egészét türkis köves arany csat tartja össze. Kis Toque barna bársonyból, fekete kocság és Jais díszítéssel. A másik látogató ruha fekete bársonyból van, kis uszálylyal, fekete altag szalagövel; magas derék, elől húzza, hátul egy mély ráncba foglalva. A nyak körül bársony draperia, elől sans-gene-csokorral. Egyben szabott bő újjak; külön kivágot derék. Jet és paillettekkel

életben, magunk is használjuk, de nem igen tudnánk számat adni róla, honnan ered, ki mondta először és mily alkalommal. Pedig nagyon sok re-minisczenzia fűződik hozzájuk, olykor egy kis korrajz a történetek.

Mi voltaképen az a «szálló ige»? A szerző így magyarázza: «Félig közmondás, félig idézet. Közmondás azért, mert mindnyájan élünk vele, de még sem az, mert szerzőjét ismerjük s a szálló ige nek nincs is mindig közmondásszerű érzélete, de azért igazi idézet sem, mert mikor emlegetjük, nem hivatkozunk szerzőjére.» Ily gyűjtemények vannak angol, francia, német nyelven. Magyar azonban még eddig nem volt, ha csak Szirmay Antal latinnyelvű gyűjteményét nem vesszük annak. Közmondások, történelmi adomák, elmés mondások gyűjteménye bőven van. Tóth Béla terjedelmes könyve (449 oldal) úgy szólva közelítünk, irodalmunk, történetünk kifejezések kritikája, feldolgozása oly vonzóvá alakuljon, mint e könyvben. E tulajdon-ságáról meggyőzhetik olvasóink e számunkba átvett mutatványok. Ez adhat felvilágosítást a mű-módszeréről, tartalmáról. Egész történelmi és irodalomtörténeti értekezések megírására szolgáltatott alkalmat a magyarázatok, vagy pedig krónikás adomákra. Mintegy másfél ezer szálló igét találunk együtt a magyar történet, a világtörténet a magyar görög, latin, olasz, spanyol, francia, angol, német,

szágha (1241—1242) Takács István fordításában szintén megjelent most. Ara 10 kr. A *lélekesere*, Gauthier Theofil regénye, francziából fordította Szekula Gyula. *Czuczor népies költeményei*, ára 20 kr. *Ferizade dala*, Eynaud Albert novellája, francziából fordította Huszár Imre; ára 10 kr. *Zsák Mór*, Jerrold Douglas beszélye, magyarította Belényesi Gábor; ára 20 kr. *A költészetről*, Horatius levele a Pisókhöz, fordította Czuczor Gergely; ára 10 kr. *Zichy Antal elbeszélései*, ára 20 kr. *Schoffer Magdalena*, beszély írta Precott H., németből Csukási József; ára 20 kr. *Brigitta*, beszély Stifter Adalbertől, németből B. J. ára 20 kr.

A magyar nemzet története címmel, *Szilágyi Sándor* szerkesztése mellett az Athenaeum kiadásában megjelent képes munkából a 10—11-ik füzet hagyta el a sajtót, s abban Marczali Henrik befejezi «A vezérek korá»-t. A nem rég elhunyt *Frühlich* Róbert dolgozata következik ezután a régi Magyarország történetéről, a római civilizációról, a kisebb nagyobb népfajok viszáldoklásáról, a népvándorlásról. Egyes füzet ára 30 kr.

Verne Gyula összes munkáinak egyedül jogosított képes magyar kiadásának 3-ik füzetét vettük a Franklin-Társulattól Budapestre. A *Rejtelmes sziget* folytatását közli, gadagon illusztrálva Szász Károly fordításában. Verne összes munkái ezúttal először jelennek meg ily díszkiadásban, az eredeti francia nagy kiadás összes képeivel. A füzet ára 20 kr. Előfizethetni 1 frtjával 5 füzetre.

A Franklin-Társulat rendkívüli könyvkiadás-látása ügyében naponként mindenfelől kérdőszókédek érkeznek ez intézethez az iránt, hogy mely határidőig marad hatályban az az áriszállítás? A nevezett társulat most arról értesíti az irodalomkedvelő közönséget, hogy «Rendkívüli könyvkiadás-látása a bolti árak felére és harmadára» f. é.

február 28-án hatályát veszti, s így márczius elsőjé-
kiadványai kivétel nélkül ismét csak a rendes
bóli áraikon lesznek kaphatók.

KÖZINTÉZETEK ÉS EGYLETEK.

A magyar tud. akadémia febr. 11-iki ülésén dr.
Földes Béla olvasott föl «A jegybankok nemes-érez-
politikájáról». Foglalkozott a valuta-szabályozás
módjáról, ennek különböző nehézségeiről. De a
mostani idő rendkívül kedvező a valuta-szabályozás
megvalósítására. Utána György Endre olvasott fel
«A szegény moldvai csángókról».

Párhuzamot vont a magyarországi és romániai
kivándorlás közt és elmondta, hogy míg Erdélyből
kétfelé átzömlés van Romániába és pedig a román
intelligenciának és a jobb megélhetést váró sze-
kelyeknek a kivándorlása, addig a román paraszt
egáltalán nem vándorol ki hazájából. Romániában
kétszáz ezer magyar van, nagyobb részt az értelm-
esztályhoz tartozók, iparosok, a köztük levő csángó
földművelők pedig színe-javai a földművelő osztálynak,
tehát a magyar Romániában tarthat számot
annyi tekintetbevetelre, mint az oláh itt bent, mégis
mostoha a helyzetük, s a szegény magyar népet a
legnagyobb sérelmek érik. Saját tapasztalataiból is
érdekes adatokat hozott föl. A felolvasást nagy érdeklő-
déssel hallgatták.

A «Nemzeti Szalon» állandó műkiállítása újab-
ban számos új műtárggyal szaporodott. Az egye-
sület igazgatóságáé most azt a célszerű újítást ter-
vezi, hogy az állandó műkiállítást külön 2-2 hóból
álló sorozatra osztja be, hogy ez által a műpártolók
és a nagy közönség érdeklődését jobban lekösse. A
társulat helyiségit is kibővíti még egy nagy terem-
mel, melyben építészeti képek is állítanak ki.

MI UJSÁG?

A királyi pár Cap-Martinban. A király e hó
12-én érkezett a királyné látogatására Cap-Martinba,
s körülbelül két hetet töltött ott. Ő feleségeik részé-
re ugyanazok a helyiségek vannak berendezve, melyek-
ben tavaly tavasszal tartózkodtak.

A király délelőtt 11 órákor érkezett Mentoneba,
s a pályaudvaron a francia hatóságok is megjelentek,
valamint nagy közönség. A királynét, ki feleségek
férje üdvözlésre szintén a pályaudvarra ment, a
nagy tömeg tisztelettel üdvözölte. Ismétlődött ez a
király megérkezésekor. Ő feleségeik azonban a Cap-
Martin fogadóba hajattak. Faure köztársasági el-
nök táviratban üdvözölte a francia földre érkezett
uralkodót, Ő felsége szintén táviratban köszöntö-
te meg az üdvözlést.

A király megérkezéséről írják Mentonéból: A
király leszállván a vonatról, egyenesen a feleségek
asszony felé sietett és karjaiba zárva, megcsókolta.
«Hogy vagy?» volt hozzá az első kérdése, aztán
tudakozódott algir-rivierai tengeri útja felől. A
feleségek asszony fekete szövetruhát viselt, széles
fekete kalappal és fekete legyezővel. A király sötét-
barna úti ruhában volt és a kétélejtű jaquet pompá-
san simult színes alakjára; alacsony fekete neme-
zslap volt a fején. Mintán a feleségét üdvözölte,
sógorasszonyával, Trani grófnővel is összecsozó-
zott, aztán Henry prefektus tiszteletét fogadta,
mire feleségével egy fogaton Cap-Martinba hajta-
tott, utána Trani grófnő s a kíséret többi tagjai. A
«Cap-Martin» hotelben az osztrákszármazású Ulrich
igazgató fogadta a királyt, a kit így szólított meg:
«Eldírogz idő, jart, ugy-e, a Rivierán, ma gyönyörű
az idő, reméljük, hogy ilyen marad. Sok a vendége?»
«Egy szoba sines üresen,» — felelt az igazgató. Ő fel-
sége aztán szobába vonult vissza. Az elintézett
államügyeket naponként futások viszik Bécsbe.

Az idő egész tavaszra fordult a Rivierán, de
csak egy-két nap óta. A király kirándulásokat
tesz a környékre. Mindjárt a király megérkezését
követő napon gyalog sétáltak Roquebruneig és in-
nen vonaton utaztak Beaulieu, mely most a fran-
cia Riviera egyik legelőkelőbb üdülőhelye. A kirá-
lyi pár a kísérettel a Restaurant de la Reserve
ment és a tengerre kinyúló tornácra reggelizett.
Két órát töltöttek ott. Távozáskor a király megszól-
lította a vendéglőt, a kitől nagy meglepetésre meg-
tudta, hogy a vendégek közt van Casimir-Perier, a
francia köztársaság volt elnöke is, aki a királyi
pár asztalával szomszédos asztalnál ült. — Hirtelen
jéges kerekedett, mely miatt a feleségek pár sietve
visszatartottak Mentoneba. Itt a publikum elkapkodta
a fedett hintókat és azért a királyné és a király
nyitott egyfogaton bérekosin hajtatott Cap-Martinba.

Albrecht főherceg betege. Az agg Albrecht
főherceg gyöngélgelve töltötte az egész telet
Arcóban. Nehány nap előtt tudgyaladásba esett.
A betegség rendes lefolyása ugyan, de ily agg kor-
ban végzetes lehet. Az orvosok aggodalmat nyilvá-
nítanak. E hó 14-ikén Nothnagel bécsi orvost táv-
rítrilag hívták a beteghez.

A farsang hosszú az idén, de még sem fér-
el bele a sok vigalom. A jótékony egyesületek alig
bírnak táncolni egymástól. Egy pár bál még már-
czius hónapra is jut. A «Neptun» hajós egylet bál-
jára még márczius 6-ikáig kell várni. Addig pedig
minden nap volt és van bál. Február 9-én az építő-
iparosok bálján táncoltak a redout összes termei-
ben, ugyanakkor az Európa termében is rendeztek
táncvígalmat, melynek Mentor-estély nevet ad-
tak; a budai dalárda jelmez estélye szintén
ekkor ment végbe. Febr. 10-én a magyar gazdasz-
szonyok álarcsobálja töltötte meg a redoutot jókedvű
népséggel; febr. 11-én a bócsóde-egylet bálozott a
terézvárosi kaszinóban. A régi jóhírű crèche-bálnak
mindenidők meghozzák a magok közönségét. Febr.
12-ikén szegény gyermekkert-egylet menedékháza-
nak javára bálzottak a redoutban. Febr. 13-án a
medikus bál volt VI—VII. kerületi körben, egészséges
jó kedvű mulatság, s körülbelül 800 frtot jövedelme-
zett az egyetem, segélyegyletnek. Együtt volt a fő-
városi orvosi világ összes előkelősége, a komoly
egyetem iprofessorok is. Febr. 14-én a kereskedelmi
bál népesítette meg a redoutot. E hó 17-ére van ki-
tűzve az izr. négyelet álarcsobálja, 21-ére az opera-
színház nagy álarcsobálja. Budapest társasélet-
nek pezsgését mutatja, hogy mindenikre jut közön-
ség egy-egy este három-négy helyre is.

Gr. Zichy Jenő keleti utazása. Gr. Zichy Jenő a
a tavasszal akar utra kelni, hogy Aзиáiban a ma-
gyarok és hazáját kutassa. A gróf már szervezi az
expediciót, melyhez a szükséges előtanulmányokat
is megtette. A kirándulás költségeit, a melyek igen
tetemesek, a gróf sajátjából fedezi. A társaság Kon-
stantinápolyból átmegy Kaukázusba és onnan tovább
Ázsia belsejébe s majd Péterváron át fog hazatérni.
A kirándulók nyelvi és ethnografiai tanulmányok s
kutatók mellett nagyobb vadászatokat is ren-
deznek.

A belvárosi takarékpénztár részvénytársaság
tegnap délután tartotta II. évi rendes közgyűlést dr. Mün-
nich Aurél elnökelettel, a ki üdvözlővén a szép számban
megjelent részvényeseket, visszajelentést vetett az intézet
megalakulásától a mai napig és azzal zárta beszédét: «El-
vünk szólól alapon lassan és biztosan tovább haladni.» Az
igazgatóság jelentés felmentél, hogy az elmúlt évben a rész-
vénytőkét egy millióról 2 1/2 millióra 15,000 db-ra új 100
részvény kibocsátása által emelték és ez a művelő teljes-
keresztül is hajtatott. Az évi mérleg a múlt évről áthozott
564 frt 6 kral és a 17,167 frt 4 k. kamatbevételével az ujon-
nan kibocsátott részvények után 165,01 forint 70 kr. tiszta
nyereséggel záródik. Ebből a különféle jutalékok levonása
után fennmaradó összegből 15,000 frtot az általános tartalék-
alaphoz esztának, 125,000 frtot osztaléknál fizetnek ki, rész-
vényenként 5 frtal; míg a fennmaradó 15,22 frt 40 kr új számlá-
ra viszik át. Éles Henrik részvényes felszólítására Székely
Ferenc vezérigazgató kijelenti, hogy már a legközelebbi
igazgatósági ülésen határozatképpen a jelölészetek megkezdése
idejét. A közgyűlés ezután a jelentéseket egyhangulag tmo-
dusul vette, az igazgatóság indítványait elfogadta s a fel-
mentvényt megadta.

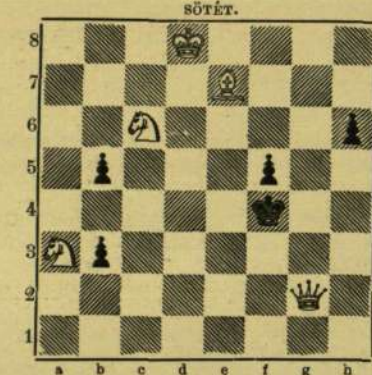
KEPTALÁNY.

A «Vasárnapi Ujság» 5-ik számában közölt képta-
lány megfejtése: Valahol messze, valahol régen,
megástak egy sirt temető-szélén.

SAKKJÁTÉK.

1879. számú feladvány. Blake P. F.-től.
(Díjnyertes feladvány.)

Világos indul s a harmadik lépésre matot mond.

Az 1868. számú feladvány megfejtése
Nemo O-tól.

Megfejtés.

Világos.	Sötét.	Világos.	a.	Sötét.
1. Hb2-c4	Ke4-f5 (a)	1.	...	Ke4-d4 (b)
2. Hf4-e2	Kf5-e4	2.	Fel-b2+	Kd4-e4
3. He4-d6+	Ke4-f4. sz.	3.	Ff7-g6+	+ stb.
4. F mat.				

Világos. b. Sötét.

1.	...	Ha1-b3
2.	Ff7-g6+	Ke4-d4
3.	Fel-b2+	+ stb.

Helyesen fejtették meg: Budapest: K. J. és F. H. —
Andorfi S. — Kovács J. — Eördögh J. — A pesti sakk-kör.

Szerkesztői mondanivalók.

A különcz. Utadba botlom. Mindketőben van
valami, a mi tehetősre mutat; de egészen egyik sem
sikerült, különösen a befecézés, mikor szerzőt nagyot
akart mondani, gyöngye mind a kettőnél.

Felcséghöz (Genet Arrid.) Bus az élet. Az első
közlés végett felretették.
Éjjeli út (Lenau.) Pihenő. A forlításban, sok méltá-
nyolni valót találunk, de a nagy nehézségeket,
melyekkel meg kellett birkózni, a fordításnál távolról
sem sikerült legyőzni. Az eredeti vers az actualis
politikai kérdéseket érinti, nemel felbuzdulással, de
kissé nehezkiesen, költőien.

Nem közölhetők: Temetés. Lugas alatt. Felsőlélek.

Heti naptár, február hó.

Nap	Katholikus és protestáns	Görög-Orvos	Israelita
17. V. F. Polixéna	F. Hatanad v.	5. I. Huska v.	23
18. H. Szimeon	Simon pk.	6. Julián orv.	24
19. K. Zuzsánna	Konrad hr.	7. ifj. Lukács	25
20. S. Aladár	Aladár vt.	8. Tótor vt.	26
21. C. Eleonóra, Szev.	Szerémián pk.	9. Nizsfor vt.	27
22. P. Didim	Pét. székf.	10. Pál vt.	28
23. S. Dömjen	Dam. Pét. na.	11. Balázs vt.	29 S. Nisch

Holdváltozás. ☾ Utolsó negyed 16-án 2 ó 6 p. d. u.

Felcségh szerkesztő: Nagy Miklós.
(I. Egyetem-tér 6. szám.)

Henneberg-selyem selyem csakis akkor va-
lódi, ha közvetlen gyárából rendelik — fekete,
fehér és színeseket 35 krtól 14 frt 65 krig métere-
ként — sima, csikok, koczik, mintzöttök, a
damaszt stb. (mintegy 240 különböző minőség
és 2000 mintázatban) postabér és vámmentesen
a házhoz szállitva és mintákat postafordulólval
küld: Henneberg G. (cs. k. udvari szállító) se-
lyemgyára Zürichben. Svájcba címzett leve-
lekre 10 kros, és levelező-lapokra 5 kros bélyeg
ragasztandó. Magyar nyelven irt megrendelések
pontosan elintézetnek. 6042

A belvárosi takarékpénztár részvénytársaság
tegnap délután tartotta II. évi rendes közgyűlést dr. Mün-
nich Aurél elnökelettel, a ki üdvözlővén a szép számban
megjelent részvényeseket, visszajelentést vetett az intézet
megalakulásától a mai napig és azzal zárta beszédét: «El-
vünk szólól alapon lassan és biztosan tovább haladni.» Az
igazgatóság jelentés felmentél, hogy az elmúlt évben a rész-
vénytőkét egy millióról 2 1/2 millióra 15,000 db-ra új 100
részvény kibocsátása által emelték és ez a művelő teljes-
keresztül is hajtatott. Az évi mérleg a múlt évről áthozott
564 frt 6 kral és a 17,167 frt 4 k. kamatbevételével az ujon-
nan kibocsátott részvények után 165,01 forint 70 kr. tiszta
nyereséggel záródik. Ebből a különféle jutalékok levonása
után fennmaradó összegből 15,000 frtot az általános tartalék-
alaphoz esztának, 125,000 frtot osztaléknál fizetnek ki, rész-
vényenként 5 frtal; míg a fennmaradó 15,22 frt 40 kr új számlá-
ra viszik át. Éles Henrik részvényes felszólítására Székely
Ferenc vezérigazgató kijelenti, hogy már a legközelebbi
igazgatósági ülésen határozatképpen a jelölészetek megkezdése
idejét. A közgyűlés ezután a jelentéseket egyhangulag tmo-
dusul vette, az igazgatóság indítványait elfogadta s a fel-
mentvényt megadta.

Univ. Med. Dr. Aczél fog- és szájbetegnek

Készít műfogot és egész fogsort.
Budapest, VII., Erzsébet-körút 7. szám I. em. 10.

Compound-lokomobilok, malom- és ipari celokra.

A magyarok bejövetele
A magyarok bejövetele...
A magyarok bejövetele...
A magyarok bejövetele...

Az arcz szépségét

Lechner zsírpora
legbiztosabban értjük el és ápoljuk

!! Farsang — Szép arcz Fehér kezek — Esküvő!!
Csakis ezen Dr. Spitzer sajátkezü aláírásával ra-
gasztott készítmények valódiak.

Dr. Spitzer
Areczenés 45 kr.
Mosdóvíz 30 kr.
Salvator szappan 50 kr.
Lyoni rizspor 50 és 80 kr.

Egy Zulukaffer is
Rosenfeld Gyula Gyógyszerész,
Illatszeryáros NASIGZON (Eszék mellett).

Magyar ipar- és keresk. bank részvény-társ.

Magyar ipar- és kereskedelmi bank részvénytársaság részvényeseinek
1895 február 26-án délelőtt 11 órákor Budapesten, az intézet saját helyiségé-
ben (Nádor-utca 4. szám alatt) tartandó

IV-IK RENDES KÖZGYÜLÉSÉRE.

Napirend:

- Az 1894. évi mérleg és igazgatósági jelentés előterjesztése.
- A felügyelő-bizottság jelentése.
- A tiszta nyereségy mikénti felosztása iránti határozat.
- Az igazgatóságnak és felügyelő-bizottságnak adandó felmentvény iránti határozat.
- Az igazgató-tanács, igazgatóság és felügyelő-bizottság tagjainak megválasztása.
- Az igazgató-tanács tagjai részére járó jelenléti jegyek értékelése és a fel-
ügyelő-bizottság tiszteletdíjának meghatározása.

Azon t. részvényesek, a kik a közgyűlésen személyesen vagy meghatalma-
zott által résztvenni kívánnak, felkérte nek, hogy részvényeiket, a le nem járt sze-
vényekkel együtt,
BUDAPESTEN a társaság pénztáránál, vagy
BÉCSBEN a Wiener Bankverein-nél ugyanott díjmentesen rendelkezésükre bocsátott consignatók kíséretében legkésőbb 8 nappal a közgyűlés megtar-
tására fent kitűzött határidő előtt, tehát beárólás február 18-ig letenni sziveskedjenek.
Az ellett részvényekről elismervény és a közgyűlésen való részvételre szóló
igazolási jegy állittatik ki.
Minden 25 darab lett részvény egy-egy szavazatra jogosít.
Ha valamely részvényes más szavazatképes részvényes által kívánja magát
képviseletni, ugy az erre vonatkozó meghatalmazást az igazolási jegy hátsó lapján
kiöltetni és aláírni tartozik.
Senki sem bírhat 100 szavazattal többet, sem saját nevében, sem meghatal-
mazás után.
A felügyelő-bizottság által megvizsgált évi mérleg, a közgyűlés elő terjesztendő
jelentéssel együtt, a közgyűlést 8 nappal megelőzőleg a társaság irodájában közzététtik.
Budapest, 1895 február 10-én.

Kinek van szeplője?

Seraül arczenőcsőhöz,
mely nemcsak eltávolít mindenféle bőrtisztálanságot,
hanem az arczbort vakító fehérre, tisztává és üdvé-
tesszi. — 1 tégely ára 70 kr. — Postán franko küldve
1 frt 5 kr. — Szappan hozzá 1 drb 30 kr.
Kapható Budapesten: Török József gyógyszerész ur-
nál és minden magyarországi gyógyszerészenél.

Rozsnyay Mátyás gyógyszerész, Aradon.

Fontos gyomorbetegeknek!
a Barella P. F. W.-féle
Világi gyomor-por.
Kiváló eredményrel használhatók mindennemű
gyomor- betegségek ellen, mint: gyomorfőres,
gyomorvagy, égés, ugyancsak vesé- és hólyagbajok-
nál, megszűntet azonnal mindennemű fájdalmakat.
Hogy minien kételkedésnek elejét vegyem, ingyen,
csak a portó megtérítése ellen. küldök mintákat!

Valódi csak dobozokban 1 frt 60 kr.
Berlin S. W. P. O. F. W. BARELLA
Friedrichstr. 220-1.
francia orvosi társulatok tarja.

Raktár Budapest Török József gyógyszer. Király-utca.

Nº 4711.

Eau de Cologne

Magyar nyelvű GLESSHÜBLER

Magyar ipar- és keresk. bank részvény-társ.

Magyar ipar- és kereskedelmi bank részvénytársaság részvényeseinek
1895 február 26-án délelőtt 11 órákor Budapesten, az intézet saját helyiségé-
ben (Nádor-utca 4. szám alatt) tartandó

IV-IK RENDES KÖZGYÜLÉSÉRE.

Napirend:

- Az 1894. évi mérleg és igazgatósági jelentés előterjesztése.
- A felügyelő-bizottság jelentése.
- A tiszta nyereségy mikénti felosztása iránti határozat.
- Az igazgatóságnak és felügyelő-bizottságnak adandó felmentvény iránti határozat.
- Az igazgató-tanács, igazgatóság és felügyelő-bizottság tagjainak megválasztása.
- Az igazgató-tanács tagjai részére járó jelenléti jegyek értékelése és a fel-
ügyelő-bizottság tiszteletdíjának meghatározása.

Legjobb és leghíresebb
pipere hölgypor: a
La
VELOUTINE
CH. FAY, ILLATSZERÉSZ,
PARIS — 9. rue de la Paix, 9 — PARIS.

Kuruzli-pótesztá
MUNICIPAL
MŰINTÉZÉTE
BUDAPEST
KIRÁLYI UTCA 13. sz.

Nº 4711.
Eau de Cologne

Eau de Cologne
A legjobb cégnek
elismerve.
Készletben majd minden
finomabb illatszertalben.
Nagybani raktár
Bécs XII/2, Rudolfs-gasse Nr 56a

Salgó-tarjani köszénbánya

Salgó-tarjani köszénbánya
részvény-társulat.
A t. cz. részvényeseket az 1895. évi márczius 4-én délelötti 10 órákor
irodánk ban (V., József-tér 14. I. emelet) tartandó
XXVII. RENDES KÖZGYÜLÉSRE
tiszteltek meghívjuk.

Napirend:

- Az igazgatósági és felügyelő-bizottsági évi jelentés előterjesztése.
- Az 1894-ik évi mérleg előterjesztése, — határozat e felett és az 1894-ik
övre eső osztalék megállapítása.
- Indítvány az igazgatóságnak és felügyelő-bizottságnak adandó felmen-
vény iránt.
- Az igazgatósági tagok számának meghatározása és azoknak megválasztása
öt évi időtartamra.
- A felügyelő-bizottságba választandó tagok számának megállapítása, ezeknek
megválasztása, három évi időtartamra.

Felkérte nek a t. cz. részvényesek, hogy részvényeiket beárólás folyó hó 23-iki
esti 6 óráig, vagy a társulat központi pénztáránál, Budapesten (V. ker.,
József-tér 14.), vagy a K. K. priv. alg. oestr. Boden-Credit-Anstaltnál
Bécsben elismervény mellett letenni és azokra szóló szavazati jegyeket a társulat
központi irodájában Budapesten átvenni sziveskedjenek. — A közgyűlésbe való be-
menetkor a letétből szóló elismervény felmutatandó.
Az alapszabályok 19. §-a értelmében 25 részvény egy szavazatra jogosít.
Minden részvényes csak tíz saját és tíz meghatalmazással átvett szavazattal bírhat.
Budapest, 1895 február hó 8-án.

Az igazgatóság.
(Utánnomat nem díjaztatik.)

A Franklin-Társulat kiadásában Budapeston megjelent és minden könyvtárban kapható:
A huszadik század szociál-politikájának történelme.
 Irta Kráhlitz Lajos.
 Ára fizetve 80 kr.

Guerlain Parfumerie française de Luxe
 Le monde élégant et fashionable de Paris se sert :
 Eau de Cologne Impériale, sapeet, savon spécial;
 Crème de Fraîche et Fond de Cypria pour le teint;
 Extraits pour le mouchoir et le vaporisateur. Jicky. Belle France. Alcoolat de Rose pour les cheveux.

15, RUE DE LA PAIX, PARIS

Magyar Ipar és Kereskedelmi Bank

RÉSZVÉNY-TÁRSASÁG.

Uj rendszerű pénztári jegyeink cheque alakban

4%-ot kamatoznak (adómentesen);
 a betéti könyvecskék új nemeként jelentkeznek;
 sok irányban előnyöket biztosítanak az eddigi betéti könyvecskék és a régi rendszerű pénztári jegyek felett.

Azon intézetek és ezégek száma, melyek kijelentették, hogy ezen pénztári jegyek tökéletesen megfelelnek az előző felelősségek elvégzésére, más most is 600-ra rag. Az erre vonatkozó jegyek főpénztárnunknál és fiókjainknál kapható, a legújabb jegyek február 28-án jelenik meg.

Elfogadjunk egyébként betéteket 4%-ra

betéti könyvecskék mellett, régi rendszerű pénztári jegyek ellen és folyó számlára (cheque-számlára) is.

Váltóüzletünk elfogad megbízásokat értékpapírok vásárlására és eladására és felvilágosításokkal szolgál minden a bankügyletek körébe tartozó kérdésben.

Tökeelhelyezésre ajánljuk a

Magyar takarékpénztárak központi jelzálogbankja 4 1/2%-os adómentes zálogleveleit és községi kötvényeit

napi árfolyam mellett.

Fiókai: Magyar Ipar és Kereskedelmi Bank r.t.
 VI. Podmaniczky-u. 2. V. Nádor-utca 4. sz.
 VI. Teréz-kört 2.

WEINWURM ANTAL
 fényképész első magyarországi chemigraphiai műintézete
 Budapest, IV., Károly-utca 3,
 készít mindennemű czinkkedzésű dűcöt, autotypia, phototypia, chemigraphia és autotypia utján. Alaprajzok, térképek, halozatok fotolitografiái úton a legújabb nyosban sokszorosítottak. Külön berendezés házon kívül való fényképfelvételekre.

Az Egyesült Budapesti Fővárosi Takarékpénztár

rendes közgyűlését

f. évi február hó 21-én d. n. 4 órakor központi osztályában (V. Dorottya-utca 4. sz. alatt, saját épületében) tartja, melyhez a t. cz. részvényesek, az alapszabályok 12., 14. és 15. §-ai értelmében, tisztelettel meghívának.

Tárgysorozat:

1. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság jelentésének, valamint a múlt évi zárszámadásoknak előterjesztése, a mérleg megállapítása, a nyereség felosztása iránti határozathozatal, s az igazgatóság és a felügyelő-bizottság részére a felmentvény megszavazása.
2. Az alaptörke felemelése, ebből kifolyólag.
3. Az alapszabályok 4. §-ának módosítása.
4. Öt felügyelő-bizottsági tagnak választása, három évré.

Azon t. cz. részvényesek, kik a közgyűlésen résztvenni s szavazati jogukat személyesen vagy más meghatalmazott részvényes által gyakorolni óhajtják, sziveskedjenek az alapszabályok 18. és 20. §-ai értelmében, legkésőbbben 1894 december hó végeig saját nevükre irt részvényeiket legkésőbbben 3 nappal a közgyűlés előtt a takarékpénztár központi vagy budai osztályában (V. Dorottya-utca 4. szám, vagy II. fő-utca 2. szám) letenni; ugyanott a megvizsgált 1894. évi zárszámadások és a felügyelő-bizottsági jelentés példányai az alapszabályok 147. §-a értelmében átvethetők.
 Budapest, 1895. évi február hó 4. é.

Az egyesült budapesti fővárosi takarékpénztár igazgatósága.

Előfizetési ár ¼ évre (6 fűzet) 1 f. 80 kr. ½ évre (12 fűzet) 3 f. 60 kr. Egy évre (24 fűzet) 7 f. 20 kr. Bérmentes küldéssel.	SZALAY-BARÓTI A MAGYAR NEMZET TÖRTÉNETE.	FELTÉTELEK GYŰJTŐKNEK 6 előfizető után a teljes mű ingyen 5 " " 50 fűzet 4 " " 40 " " 3 " " 30 " " 2 " " 20 " "
Milleniumra teljes lesz Megjelenik 65 FÜZETBEN Kéthetente egy fűzet 30 kr.-ért.	LAMPEL RÓBERT (WODIANER FÉS FIAI.) cs. és kir. udvari könyvkereskedés kiadása. BUDAPEST, ANDRÁSSY UT 21.	A MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA nagy jutalmával kitüntetve 600 nál több illusztrációval MELLÉKLETEKSEL.

Fenti mű pompás díszkötésű 4 kötetben is fog felvüli időközökben megjelenni és a kötetes kiadás, melynek teljes ára 30 forint havi 1 forintos részletfizetésre is kapható. Ügynekök által való megrendelés esetén különösen kikötendő, hogy csak a 4 kötetben teljes Szalay-Baróti-féle «A Magyar Nemzet Története» kívánatik.

Leltározás alkalmából kimustrált, kész

női, férfi és gyermek fehérművek

legjobb anyagból készített, szolid varrásu árak
bámulatos olcsó áron
 (az érték mintegy negyedének leengedésével) kaphatók.
 6062 Ezen

menyasszonyi kelengyék
 beszerzésére kínálkozó, kiváló előnyös alkalmat a t. cz. hölgyközönség becses figyelmébe ajánlják

Kunz József és Társa
 m. kir. szab. nagykereskedők és fehérmű-gyárosok
 Budapest, V., Deák Ferencz-tér 1.

Nem a reklámnak, hanem a sok ezer ember általi személyes továbbajánlásnak, — a kik a
Richter-féle Tinct. capsic comp.-t
 (Horgony-Pain-Expeller)
 az utolsó 25 évben jó sikerrel használták, — köszönheti ezen igazán biztos hatású háziaszer nagy elterjedését és általános kedveltségét. Ki a Tinct. capsic comp.-t (Horgony-Pain-Expeller) készvényét, csiszál (tagszaggatásnál), keresztcsontfájásnál, fej- és fogfájásnál, csípőfájdalomnál, fájdalemszállapító bodörzsléséknél alkalmazta, abból egy üveget mindig készletben fog tartani, hogy azt meghűléseknél is, mint leve-zető, elhárító szernek alkalmazhassa. Ezen rég jónak bizonyult háziaszernek ára igen olcsó, tudniillik 40 kr., 70 kr. és 1 frt. 20 kr. üvegenként. — Kapható a gyógyszerárakban; Budapeston **Török József** gyógyszerésznél. — Csak a „Horgony” védjeggyel ellátott üvegek elfogadandók.
 Richter-féle gyár Rudolstadtban, Thüring.

VASÁRNAPI UJSÁG

8. SZÁM. 1895. BUDAPEST, FEBRUÁR 24. 42. ÉVFOLYAM.

Előfizetési feltételek: VASÁRNAPI UJSÁG évi egész évre 12 frt. POLITIKAI UJDONSÁGOK együtt félre — 6 *
 Csupán a VASÁRNAPI UJSÁG egész évre 8 frt. félre — 4 *
 Csupán a POLITIKAI UJDONSÁGOK egész évre 5.— félre — 2.50
 Külöml előfizetésekhöz a postaiag meghatározott vitellél is csatlakdó.

ALBRECHT FŐHERCZEG.

1817—1895.

URALKODÓ-HÁZUNKNAK ismét nagy halottja van. A Habsburg-Lothringeni családnak ez idő szerint legidősebb tagja, királyunk Ö Felségének szeretett nagybátyja, monarkhiánk hadseregének nagy múltú fővezére és főfelügyelője, **Albrecht** főherczeg hunyta le örök álomra szemét. A monarkhia két államának népei mely megilletődéssel és részvétellel értesültek e gyászos esetről, s mindenki öszintén óhajta, hogy sok megpróbáltatáson átment királyunk erős lélekkel viselhesse el ezt a csapást is.

Magyarország közérzetét bizonyára tökélesen eltalálta s hiven tolmácsolta képviselőházunk elnöke, Szilágyi Dezső, midőn az agy főherczeg halálát következő, általános helyesléssel fogadott szavakkal jelentette be törvényhozásunk előtt: «Tisztelt ház! Szomorú kötelességet teljesítetek, midőn a miniszterelnök úrtól vett értesítés alapján Albrecht főherczegnek, a magyar főrendiház tagjának és közös hadseregünk ez idő szerint egyedüli tábornagyjának elhunytát jelentem. A gondviselés a főherczeget félszázadot meghaladó közszolgálat után szőlította őseihez. E hosszú pályá a fáradsalmas munka és az odaadó kötelességteljesítés pályája volt. És közös hadseregünk körüli gazdag érdemei és a harci téren aratot ama fényes sikerekért, melyek immár a történet körébe tartoznak, nem mülo dicsőség fűződik nevéhez. Emlékének bár nem oly ragyogó, de egyenlően maradandó vonását fogja képezni magánéletének nemes, igénytelen egyszerűsége, melylyel ritka bőkezűséggel gyakorolt jótékony-sága oly méltóan egyesült. E gyász-ememény alkalmából, t. ház, javaslatom az: határozza el a ház, hogy első sorban Ö Felségét, legkegyelmesebb urunkat ért eme veszteség felett a ház fájdalmas részvétének tiszteletteljes kifejezését jegyző-könyvbe ictatja és az elnökséget megbizsa, hogy a ház érzelmeinek

kifejezését hódoló tisztelettel a trón színe elé juttassa.»
 Albrecht főherczeg, ki 78 évre terjedt életét e hó 18-án Areóban levő üdülő villájában végezte be, 1817 aug. 3-án született. Első gyermeke volt a híres «asperni győző»-nek, Károly főherczegnek és nejeinek, Henriette nassau-weilburgi herczegnőnek. Gyöngye alkutú gyermek volt, s ezért anyja inkább a polgári élet számára kívánta volna nevelni; de atya és a család tekintélyesebb tagjai kívánságára katonának neveltetett. Még csak 13 éves volt, mikor 1830-ban a 44. ezredhez ezredessé neveztetett ki. Ezt azonban édes anyja nem érte meg, mert egy évvel előbb meghalt. További nevelése és képezetése atya vezetése alatt történt, kit főleg katonai dolgokban egész életén át mesterének tekintett. Húsz éves korában a 13-ik (akkor Wimpfen) gyalogezredbe lépett gyakorlati szolgálatra mint 2-ik ezredes és zászlóalj-parancsnok, két évvel később pedig — hogy a lovassági szolgálatot is megtanulja — a 4-ik vészes-ezredhez tétett át. Majd külön küldetésben Porosz- és Oroszországba útazott s három hónapi ott időzése alatt sok nagy csapatgyakorlatnál volt jelen. 1840-ben Grécza helyzetet mint vezérőrnagy. E minőségében kétszer vett részt az Olaszországban tartott nagy hadgyakorlatokban, melyeknek intézésébe gr. Radecky altábornagy személyesen vezette be. 1843-ban altábornagygyá lépett elő s a morva-sziléziai fővezérlethez osztottat be adatlusnak, mely állásában már ömállóan is megkezdte a hadgyakorlatok vezényletét. 1845-ben Alsó- és Felső-Ausztria s Salzburg katonai parancsnokává neveztetett ki s ő egész tevékenységét a vezénylete alatti csapatok, különösen a bécsi helyőrség kiképzésére fordította, külön utasítást dolgozván ki e célra. 1844 május 1-én lépett házasságra, nőül venén Hildegarde bajor királyi herczegnőt, I. Lajos király leányát, ki szeretetreméltóságával és nagy szívjóságával nemcsak férjét tette boldoggá, hanem az egész uralkodó-családot meghódította.

ALBRECHT FŐHERCZEG.

E házasságból, melyet a herczegnő halála 20 év múlva, vagyis 1864 tavaszán megszakitott, három gyermek született: **Mária Terézia**, Filöp württembergi herczeg neje, **Károly Albert**, ki csak másfél évig élt, és **Matild** főherczegnő, ki ifjúsága legszebb virágában, 1867 jún. 6-án, egy szerencsétlen baleset áldozata lett, egy ünnepély alkalmával könnyű ruhája meggyúlt, s a fiatal főherczegnő az égési sebek következtében nagy kínok közt meghalt.
 Albrecht főherczeg 1848-ban részt vett a Piemont elleni háborúban s kiváló bizonyosságait adta úgy személyes bátorságának, mint nagy katonai képzettségének. 1849-ben

BUDAPESTI CZÉGEK.

TALÁLMA NYOK szabadalmazását esközi mind. államban
Réthy János
 nemzetközi mérnöki és szabadalmi irodája,
 Budapest, Erzsébet-kört 2. sz. (népszínház mellett). Legrégibb szabad. iroda. — Telefon.

GERŐ ADOLF
 czipész-mester.
 BUDAPEST,
 V., Fűrdő-utca 2. sz.
 Ajánlja készítményeit
 fájós lábakra.

Eisenschiml és Wachtl
 Budapest, Váci utca 12
 Gyár: Bécs, Kaiserstrasse 62.
 Legnagyobb raktár mindennemű fényképezési gépek és készülékekben.
 Alapítva 1856. — Többször kinttette. Arjegyzékek ingyen és bérmente.
 U! A fotografálás elemei. Ára 2 frt.

Hirdetések elfogadtatnak a kiadó-hivatalban, Budapest, IV., egyetem-utca 4. sz. a.

Ujdonságok
 remek szép csipke fűtus-ben. Csipke-gallérok, jabottok, színházi fejkötők, val. francia le-gyezők, díszkötények. Pfeiffer Dezsőnél, Váci-utca 22. Nemzet: szálloda épületében.

Hirdetések felvétetnek a Vasárnapi Ujság kiadó-hivatalában, Budapest, IV., Egyetem-utca 4. sz.

„Toronyórák”
 palota, laktanya, gyári órákat, villanyórákat, legelőnyösebben rendez be **Mayer Károly L.** I. m. állami kedvezm. gőz-órágyára Budapest, VII., Kazinczy-u. 3. Köpés árjegyzék, költségjegyz. bérm.

Helyiség-változtatás.
 Van szerencsénk a t. cz. közönségnek tudtára adni, hogy üzleti helyiségünket **Teréz-kört 5. sz.** alá helyeztük át. Mély tisztelettel **Ohm és Simon.**